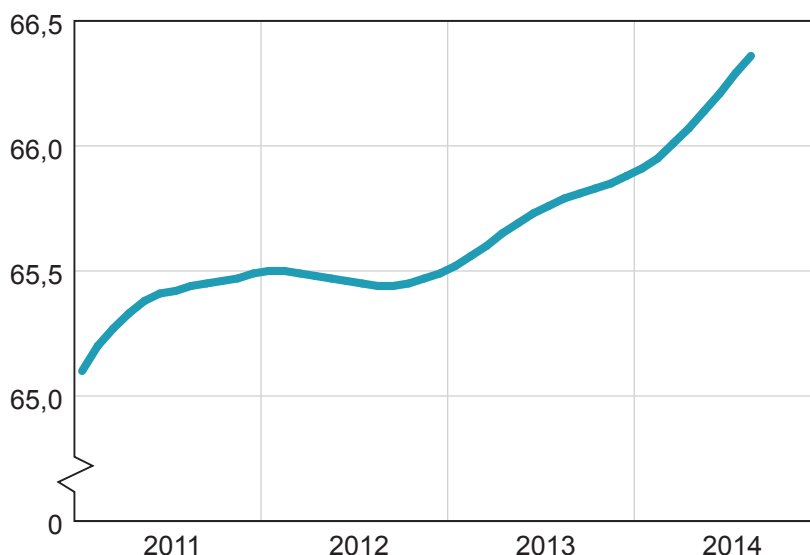

SCB-Indikatorer

E K O N O M I S K M Å N A D S Ö V E R S I K T

Stark sysselsättnings- utveckling

Sysselsatta av befolkningen
Procent, trend

- Minskad industriproduktion
Sid 4
- Negativt handelsnetto
Sid 7

I fokus:
**Ny beräk-
ningsstandard
höjer BNP**
sid 12

KOMMENTARER & ANALYS

INNEHÅLL

Konjunkturläget.....	2	"I fokus".....	12
Industri.....	4	Priser.....	14
Utrikeshandel.....	6	Arbetsmarknad.....	16
Handel, konsumtion och tjänster.....	8	Finansmarknad.....	17
Bygghandelsmarknad.....	11	Internationell utblick.....	19
Näringsliv.....	11	Svenska ekonomiska indikatorer.....	22

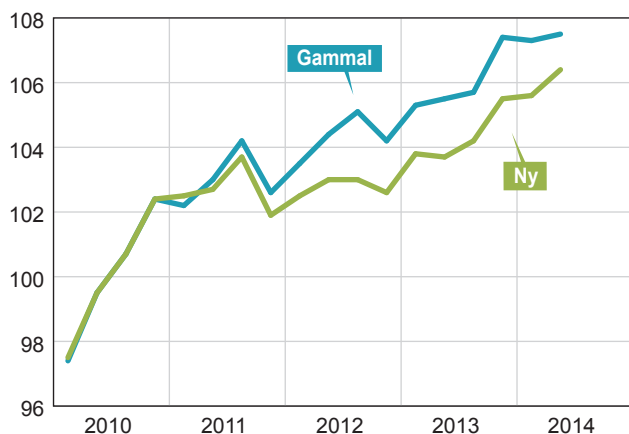
KONJUNKTURLÄGET

Tillväxten reviderades upp

Den ordinarie beräkningen av nationalräkenskaperna (NR) för andra kvartalet 2014 visade på en betydligt högre BNP-tillväxt än snabbversionen. De nya beräkningarna visade att BNP ökade med 0,7 procent från första till andra kvartalet, jämfört med snabbberäkningens 0,2 procent. Dessutom reviderades första kvartalets svagt negativa utveckling upp till en tillväxt på 0,1 procent och sammantaget ser första halvåret nu betydligt starkare ut än tidigare. Vid publiceringen av BNP för andra kvartalet presenterades också detaljerade årsberäkningar för 2012 som innebar att BNP-utvecklingen för helåret 2012 reviderades ned med hela 1,2 procentenheter till minus 0,3 procent. Summan av kardemumman blev att Sveriges BNP sett över en längre period uppvisar en lägre tillväxt men att den nuvarande trenden i svensk ekonomi är starkare än vad som tidigare redovisats.

Bruttonationalprodukten

Volymindex 2010=100, säsongrensat

Detta märks tydligt om man studerar tillväxten i årstakt som blev 0,7 procentenheter högre och nu ligger på 2,6 procent, justerat för kalendereffekter. Tolkningen av de nya resultaten kompliceras något av att NR från och med denna publicering redovisas enligt den uppdaterade förordningen ENS 2010 (se denna månads fokusartikel för mer information). I samband med detta har dessutom en allmän översyn gjorts där metoder och källor setts över. ENS-omläggningen och den allmänna översynen har gjort att BNP justerats upp med i genomsnitt knappt 5 procent för tidsserien från 1993 och framåt. Varken ENS-

omläggningen eller den allmänna översynen har dock haft någon större effekt på tillväxttakten.

Inhemsk efterfrågan driver ekonomin

Den nya beräkningen förstärker bilden av att det är den inhemska efterfrågan som för tillfället är motorn i den svenska ekonomin. Hushållskonsumtionen reviderades upp till en tillväxt i årstakt på starka 3,2 procent vilket var den högsta ökningen sedan 2010. Även de fasta bruttoinvesteringarna reviderades upp och noterade en årstillväxt på 3,7 procent. Drivkraften bakom investeringsuppgången var återigen bostadsinvesteringarna som steg med hela 28 procent. Samtidigt som andra kvartalets investeringar justerades upp så drogs det första kvartalet ned vilket innebär att de fasta bruttoinvesteringarna nu uppvisar en oavbruten positiv trend sedan andra kvartalet 2013 i både kvartals- och årstakt. Medan den inhemska efterfrågan utvecklas väl så fortsätter efterfrågan från utlandet att vara svag och då importen växte betydligt snabbare än exporten lämnade utrikeshandeln ett starkt negativt bidrag till BNP-tillväxten.

Stark utveckling på arbetsmarknaden

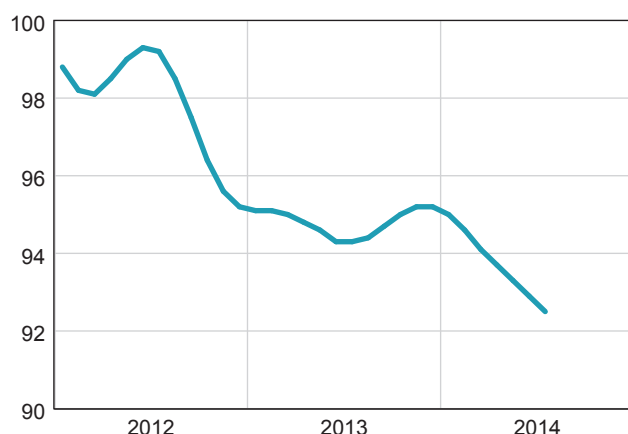
Den nya starkare trenden för den inhemska efterfrågan stämmer bättre överrens med den goda utvecklingen på arbetsmarknaden. Sysselsättningen fortsatte i NR att uppvisa en positiv trend och antalet sysselsatta var 1,3 procent högre än under andra kvartalet i fjol. Sysselsättningsutvecklingen har nu varit positiv i fyra år och andra kvartalets uppgång var den största sedan fjärde kvartalet 2011. De senaste årens trend med lägre sysselsättning i tillverkningsindustrin och högre i tjänstesektorn höll i sig och bland tjänstebranscherna var det parti- och detaljhandeln samt hotell- och restaurangbranschen som ökade antalet sysselsatt mest. Att antalet sysselsatta ökar kan delvis förklaras med att befolkningen växer men de senaste åren har sysselsättningsökningen varit större än befolkningsökningen vilket gjort att sysselsättningsgraden ökat. Även arbetskraftsdeltagandet har ökat på senare år och trots den starka sysselsättningsutvecklingen hade arbetslösheten en uppåtgående trend fram till slutet på 2012. Under fjolåret var arbetslösheten relativt konstant men 2014 har trenden vänt nedåt. Arbetskraftsundersökningarna (AKU) visade i augusti på en stor ökning av antalet sysselsatta och de senaste månaderna har arbetslösheten visat en svagt minskande trend.

Industrikonjunkturen fortsatt svag

Även om industriproduktionen i NR återhämtades något efter första kvartalets nedgång så är industrikonjunkturen fortfarande svag. Under sommaren har både produktionsindex och orderingsstatistiken haft en svag utveckling och uppvisade relativt stora nedgångar i juli. Statistiken kan visserligen vara lite svårtolkad under semesterperioden men även tremånadersutvecklingen visar på en negativ trend för såväl produktion som ordergång. På senare tid har också stämningen bland de svenska industriföretagen sjunkit. I konjunkturbarometern sjönk tillverkningsindustrins konfidensindikator tillbaka i september efter den stora uppgången i augusti vilket berodde på att bedömningen av färdigvarulagren blev mer negativ och att produktionsplanerna justerades ned. Industriindikatorn ligger dock fortfarande en bit över det historiska medelvärdet och ser man på utvecklingen över de tre senaste månaderna så ser utvecklingen trots allt relativt stark ut. Inköpschefsindex sjönk kraftigt i augusti och nådde det lägsta värdet på över ett år men återhämtades delvis i september. Nivån är dock fortfarande lägre än under första halvåret och nästan hela uppgången i september berodde på det volatila delindexet för produktion.

Industriproduktion

Volymindex 2010=100, trend

Hur industrikonjunkturen ska utvecklas under hösten är för närvarande osäkert då statistiken och tendensindikatorerna delvis pekar åt olika håll. Medan hårddata tyder på en fortsatt kräftgång så ligger indikatorerna trots allt över "break even" och indikerar en hygglig industrikonjunktur. I en undersökning som Dagens Industri gjort bland 100 börsbolag är tongångarna dessutom oväntat positiva och tre av fyra företag räknar med ökad försäljning under andra halvåret.

Euroområdet saktar in

Som vi nämnt många gånger förr i SCB-Indikatorer så är det i huvudsak problemen i euroområdet som är upprinseln till att industriproduktionen och exporten går dåligt. Därför är det orovarslande att konjunktursignalerna från euroområdet har varit negativa den senaste månaden. Inflationen låg i augusti kvar på samma låga nivå som i juli och nedgången i arbetslösheten verkar ha upphört

då den nu varit oförändrad tre månader i följd. Markits inköpschefsindex sjönk i augusti till den lägsta nivån på 14 månader och i EU-kommissionens konjunkturbarometer backade indikatorn för euroområdet återigen och var tillbaka under sitt långsiktiga medelvärde. Samtliga de tre största euroekonomierna gick dåligt då såväl Tysklands som Italien indikator sjönk medan Frankrikes var i stort sett oförändrad och låg kvar långt under det neutrala 100-strecket. Konsumentförtroendet föll på bred front i euroområdet på grund av ökad oro för arbetslöshet och en mer pessimistisk syn på den allmänna ekonomiska utvecklingen. Att de europeiska hushållen börjat dra öronen åt sig syns även i detaljhandels indikator som sjönk kraftigt. Detaljhandlarna i euroområdet upplever att affärsklimatet försämrats betydligt de senaste månaderna.

Tyskland deppar

Förra månaden skrev vi om att Tyskland, som de senaste fem åren varit Europas ekonomiska motor, börjat visa tecken på en konjunkturförsvagning. Under den senaste månaden har det kommit flera ytterligare negativa konjunktursignaler därifrån. Förutom nedgången i EU-barometern backade även IFO-Index, som historiskt är en träffsäker indikator för den tyska BNP-tillväxten, i september för femte månaden i rad. Särskilt oroande var att det framåtblickande delindexet sjönk till den lägsta nivån sedan december 2012. Inte bara de tyska företagen har blivit deppigare utan även hushållen har smittats av pessimismen. Konsumentförtroendet har sjunkit de senaste månaderna och de tyska hushållen oroar sig för att de geopolitiska spänningarna samt den svaga utvecklingen i flera euroländer ska påverka den tyska ekonomin negativt. Dessa enkätresultat tyder inte på någon snar rekyl efter andra kvartalets BNP-fall. Det är slående hur snabbt förväntningarna försämrats och den främsta förklaringen är förmodligen Ukrainakrisen som har lagt sig som en våt filt över konjunkturen i både Tyskland och flera andra europeiska länder.

ECB lanserade nya stimulansåtgärder

Den tyska utrikeshandeln fortsätter däremot att gå starkt och då exporten fortsatte upp samtidigt som importen minskade så blev handelsöverskottet i juli rekordstort. Denna utveckling väcker ytterligare frågetecken kring Tysklands roll som drivkraft för den europeiska ekonomin. Flera bedömare har under en längre tid uppmanat Tyskland att stimulera den inhemska efterfrågan för att ge andra euroländer draghjälp och det trycket lär sannolikt öka framgent. Euroområdet befinner sig för tillfället i ett synnerligen besvärligt läge. Konjunkturen verkar åter ha vänt nedåt och valutaunionen lider nu av en sällsynt kombination av svag tillväxt och tendenser till deflation. För att stävja deflationshotet sänkte den europeiska centralbanken (ECB) i början på september oväntat räntan med ytterligare 10 punkter och annonserade samtidigt att man i oktober ska börja köpa bolånerelaterade värdepapper och andra typer av säkerställda tillgångar för att simulera utlåningen. ECB-chefen Mario Draghi sade att de nya åtgärderna, i kombination med de tidigare aviserade långfristiga lånen

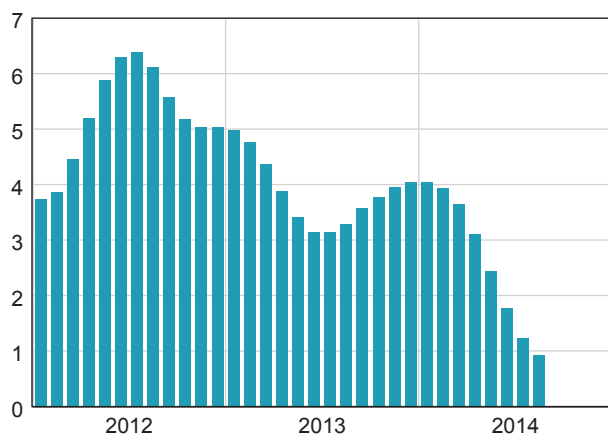
till affärsbankerna (TLTRO), kommer att blåsa upp ECB:s balansräkning till samma nivå som 2012. Efterfrågan från bankerna på TLTRO-lånen har dock blivit betydligt lägre än väntat och få tror att ECB kommer att kunna expandera sin balansräkning i den omfattning man räknat med utan att börja köpa obligationer i stor skala, så kallade kvantitativa lättnader.

Inflationen åter negativ

Även i Sverige har inflationen varit väldigt låg på senare tid och efter att de två senaste månaderna ha legat strax över respektive precis på nollstrecket visade KPI i augusti återigen negativ utveckling. Merparten av nedgången berodde på lägre räntekostnader orsakade av Riksbankens räntesänkning i juli. Även justerat för renteeffekter är dock inflationen mycket låg och efter att ha backat två månader i rad landade KPIF-inflationen i augusti på 0,5 procent. Till skillnad mot i början på året har dock inte inflationen överraskat negativt och Riksbanken beslöt vid det penningpolitiska mötet i början på september att sitta still i båten. Man lät räntan vara oförändrad och vidhöll att den kommer att ligga still fram till slutet på 2015. Protokollet från mötet visar att direktionen noga följer hur den kortsiktiga makrobilden utvecklas i Sverige och i vår omvärld samt hur andra centralbanker resonerar kring räntesättningen. Flera ledamöter verkar vara öppna för en än mer expansiv penningpolitik och den senaste tidens utveckling med räntesänkning från ECB och sjunkande konjunkturindikatorer i både Sverige och euroområdet har troligen ökat sannolikheten för ytterligare stimulanser.

Nettot från utrikeshandel med varor

Miljarder kronor, trend

Negativt handelsnetto

Utrikeshandeln drog som sagt ned andra kvartalets BNP-tillväxt och det berodde uteslutande på varuhandeln medan tjänstehandelns effekt på BNP-tillväxten var neutral. Anledningen till att varuhandeln drog ner BNP-utvecklingen var att exporttillväxten stagnerade medan importen fortsatte att uppvisa en relativt hög tillväxttakt. Det ledde till att överskottet från varuhandeln krympte och mätt i volym var 19 procent lägre än under andra kvartalet i fjol. Månadsdata från SCB:s utrikeshandelsstatistik visar att den negativa trenden fortsatte under sommaren och i

augusti var handelsnettot för andra gången i år negativt. Augusti är förvisso normalt en svag handelsmånad men underskottet på 2,8 miljarder kronor var ett exceptionellt dåligt resultat. Trendskattningen tyder dessutom på fortsatt utförsbacke för handelsnettot då importen jämfört med närmast föregående månader ökar klart snabbare än exporten. Bakgrunden till utvecklingen är att den inhemska ekonomin utvecklas så pass mycket bättre än omvärlden och vissa bedömare tror att Sverige är på väg mot ett underskott i varuhandeln som kan bestå under en längre period.

INDUSTRI

De senaste månaderna har stämningen bland de svenska industriföretagen sjunkit vilket sannolikt hänger ihop med att konjunkturen i Europas försvagats. Inköpschefsindex sjönk kraftigt i augusti och nådde det lägsta värdet på över ett år. I september kom visserligen en viss återhämtning men nivån ändå klart lägre än under första halvåret. I konjunkturbarometern sjönk tillverkningsindustrins konfidensindikator tillbaka i september efter den stora uppgången i augusti. Nedgången berodde på att bedömningen av färdigvarulagren blev mer negativ och att produktionsplanerna justerades ned. Industriindikatorn ligger dock fortfarande en bit över det historiska medelvärdet och ser man på utvecklingen över de tre senaste månaderna så ser utvecklingen trots allt relativt bra ut. Företagens svar tyder på att exportorderingen har ökat påtagligt och att produktionstillväxten är högre än normalt. Det är dock bara ett fåtal branscher som står för uppgången och bäst just nu verkar det gå för elektronik- och motorfordonsindustrin.

Även om tendensindikatorerna ligger över "break even" och indikerar en relativt god industrikonjunktur så visar hårddata i form av SCB:s korttidsstatistik att konjunkturen alltjämt är svag. Industriproduktionsindex har uppvisat en vikande trend under året och utvecklingen fortsatte i juli som bjöd på en ny nedgång och tremånadersutveckling är alltjämt negativ. Även orderingången backade i juli och har hittills i år varit klart lägre än under motsvarande period i fjol.

Industrins produktionsvolym

Senaste uppgift: juli 2014

Källa: SCB:s industriproduktionsindex

David Lööv

Minskad industriproduktion i juli

Industriproduktionen minskade återigen i juli efter uppgången i juni. Juli är dock en speciell månad som kan vara svår att tolka då en del branscher fortfarande präglas av den klassiska industrisemestern medan den i andra branscher inte är lika utpräglad längre. Nedgången var i alla fall 1,1 procent i säsongrensade tal och innebar att årets möns-

ter med varannan månad uppgång och varannan månad nedgång höll i sig. Den svängiga utvecklingen gör att det är svårt att se någon tydlig riktning på var konjunkturen i industrin är på väg. Dock har nedgångarna tenderat att vara lite större än uppgångarna. Medelvärde för utvecklingen de tre månader som har redovisat uppgång är 1,9 procent, medan medelvärdet av de fyra nedgångarna är -2,3 procent vilket gör att trenden är fortsatt negativ. Bland industrins huvudgrupper visade tre av fem nedgång från juni till juli medan två visade uppgång. Den mest uppseendeväckande utvecklingen redovisades i den mindre huvudgruppen industri för varaktiga konsumtionsvaror som backade med 16,2 procent jämfört med föregående månad. Nedgången förklaras framförallt av möbelindustrins minskade produktion i juli. Industrin för insatsvaror var den största huvudgruppen vars produktion minskade i juli. Nedgången var inte lika kraftig utan låg på 2,4 procent.

Industriproduktion

Förändring i procent

	jul 14/ jun 14	maj-jul 14/ feb-apr 14	jul 14/ jul 13	jan-jul 14/ jan-jul 13
Hela industrin	-1	-2	-6	-2
Trävaruindustri, ej möbler	-3	0	1	4
Massa och papper	1	-2	-2	-1
Grafisk industri	1	-1	3	-2
Kemisk industri o läkem.	-6	-2	-10	-5
Stål- och metallverk	-4	-1	-6	1
Metallvaruindustri	-1	-4	-5	1
Elektronikindustri	0	-4	-7	-2
Maskinindustri	1	-4	-10	-6
Industri för motorfordon	2	0	-10	6

Störst uppgång visade industrin för energirelaterade insatsvaror medan den större industrin för investeringsvaror också ökade fast inte lika mycket. Bland delbranscherna var det väldigt jämnt fördelat mellan branscher med uppgång och branscher med nedgång. Mest uppseendeväckande utveckling visade, som så ofta förut, den hoppiga annan transportmedelsindustri som ökade med 20,7 procent. Störst nedgång redovisades i aggregatet för kemisk industri och läkemedelsindustri som backade med 5,7 procent efter uppgångar de två föregående månaderna. Den enda bransch som backade i både juni och juli var trävaruindustrin, i övrigt redovisade de som backat i juni en uppgång i juli. Positiv utveckling redovisades också i industrin för andra icke-mineraliska produkter vilket innebar sjätte månaden i följd av ökad produktion. I övrigt är det ingen bransch som visar längre än två perioder av likadan utveckling.

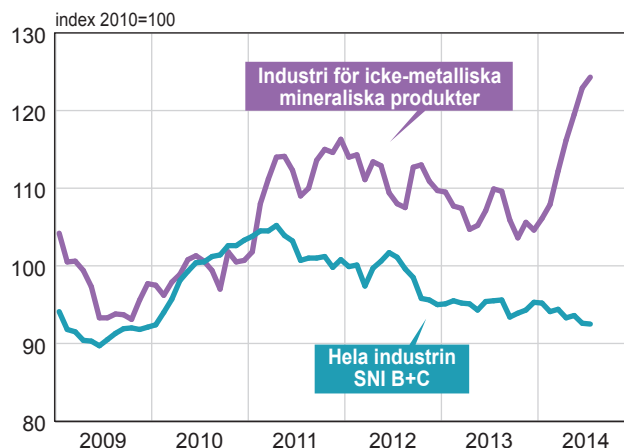
Negativ tremånadersutveckling

Tremånadersutvecklingen visade likt månadsutvecklingen en nedgång. Det var den femte i följd vilket understryker att nedgångarna under året varit större än uppgångarna. Bland huvudgrupperna syns samma trend i industrin för investeringsvaror som haft en lång period av nedgångar. Industrin för investeringsvaror har också haft ett liknande mönster med undantag för föregående tremånadersutveckling som var marginellt positiv. Bland delbranscherna redovisade

störst positiv utveckling i annan transportmedelsindustri som har fyra månader i följd av positiva utvecklingar. Även andra icke-metalliska mineraliska produkter fortsätter att redovisa positiv utveckling. Metallvaruindustrin och övrig maskinindustri är de branscher som backade mest. Industrin för metallvaror har haft fem månader i följd av nedgångar.

Industriproduktionsindex

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde

Produktionen ner hittills i år

Den ackumulerade produktionen fortsätter att vara lägre än under motsvarande period föregående år. Under året har den varit lägre under samtliga månader med undantag för februari då den var marginellt positiv. Årsutvecklingen ger en tydlig bild av att industrin fortsätter att gå trögt. I juli visade den ackumulerade årsutvecklingen en nedgång på 1,7 procent, i kalenderkorrigerade tal. Bland delbranscherna syns det tydligt vilka som haft ett bättre respektive sämre år hittills. Bland de positiva utvecklingarna finns tidigare nämnda industri för andra icke-metalliska mineraler. Även motorfordonsindustrin har haft större produktion i år än förra året. De branscher som gått sämst i år är industrin för elapparatur och övrig maskinindustri.

Industrins orderingång

Senaste uppgift: juli 2014

Källa: SCB:s orderingång och omsättningsstatistik

Jenny Strandell

Industrins orderingång fortsatt svag

Orderingången sjönk i säsongrensade tal med 1,0 procent från juni till juli och visade återigen att efterfrågan på svenska industrivaror och industriella tjänster är svag. Inte sedan 2002 har orderingången varit nivåmässigt lägre en julimånad, korrigerat för kalendereffekter. Då juli är den främsta semestermånaden och semesteruttaget kan variera ska resultatet dock tolkas med viss försiktighet. Både hemma- och exportmarknaden visade negativ månadsutveckling, där orderingången på hemmamarknaden backade med 1,9 procent medan exportmarknaden backade med 0,3 procent. Tappet i juli blev mindre då resultatet för

juni reviderades ned till en svagare ökning än det första preliminära resultatet för juni visade. Därmed jämnades skillnaden mellan juni och juli ut något i säsongrensad data.

Störst negativ utveckling på månadsbasis hade industri för elapparatur som minskade med 10 procent jämfört med juni i säsongrensade tal. Trots det låg juli nivåmässigt högt för branschen jämfört med tidigare månader i år, vilket indikerar att juni var ovanligt stark. Industri för metallvaror visade ett nästan lika stort tapp i juli, med en nedgång på 9 procent medan annan transportmedelsindustri, med som regel mycket varierande orderingång, återigen hade den största positiva ökningen bland delbranscherna med en uppgång på 58 procent.

Orderingång och omsättning

Förändring i procent

	jul 14/ jun 14	maj-jul 14/ feb-apr 14	jul 14/ jul 13
Orderingång			
Hemmamarknad	-2	0	-5
Exportmarknad	0	-4	-4
Totalt	-1	-3	-4
Omsättning			
Hemmamarknad	-2	-1	-6
Exportmarknad	0	-1	-2
Totalt	-1	-1	-4

Negativ tremånadersutveckling

Orderingången under perioden maj-juli var 2,5 procent lägre än de tre föregående månaderna, justerat för kalendereffekter och säsongmönster. Efterfrågan minskade både från inhemska köpare och från utlandet och resulterade i att hemmamarknaden backade med 0,4 procent medan exportmarknaden backade med 3,9 procent.

Fyra av industrins fem huvudgrupper redovisade lägre orderingång vid tremånadersjämförelsen. Endast den mindre huvudgruppen industri för energirelaterade insatsvaror ökade under maj till juli, och gjorde det med hela 5 procent. Bland delbranscherna stack en siffra ut mer än andra. Det var exportmarknaden för stål- och metallverk som backade med hela 30 procent. Det beror delvis på att det höga marsvärdet som rapporterades för branschen ingår i jämförelsen, men det är mer än ett och ett halvt år sedan orderingången på exportmarknaden var så låg för branschen som denna julimånad. Även livsmedelsindustrin, övrig maskinindustri och motorfordonsindustrin är bland de större branscher som backade under den senaste tremånadersperioden.

Till skillnad från månadsutvecklingen, där industri för elapparatur visade den största negativa utvecklingen, visade tremånadersutvecklingen för industrin en ökning på 22 procent, då den goda junimånaden ingår i jämförelseperioden.

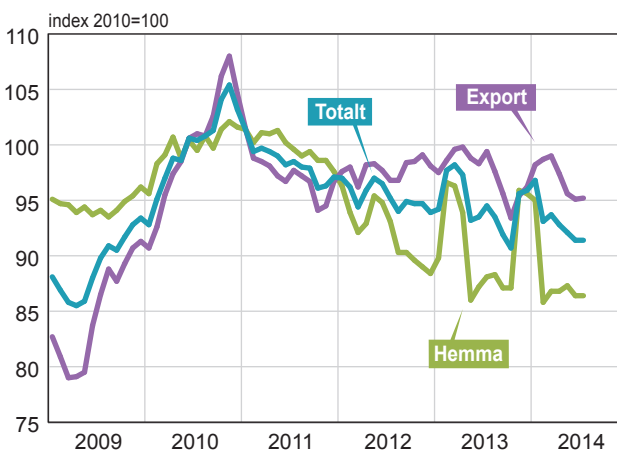
Lägre orderingång hittills under 2014

Den ackumulerade orderingången för årets sju första månader var lägre än under motsvarande period förra året, korregerat för kalendereffekter. Nedgången var 3,5 procent

för den totala industrin och det var framförallt industri för investeringsvaror, som samlar företag med tillverkning och underhåll av bland annat fordon, båtar och datorer, som ligger bakom nedgången då den backat med 9 procent. I kontrast till detta har industrin för insatsvaror utvecklats positivt och ökat med 1 procent. Att insatsvarorna haft en positiv utveckling kan vara en signal om att även investeringsvarorna kan komma att öka då insatsprodukter såsom trävaror, elektroniska produkter och metallvaror används i vidare produktion.

Industrins orderingång

Säsongrensade månadsvärden utjämnade med tremånaders glidande medelvärde. Fasta priser

Exportorderingången har under 2014 minskat med 1,8 procent medan den inhemska orderingången backat med hela 5,9 procent. Det är också på hemmamarknaden som framförallt investeringsvaror visade visat ett rejält tapp på 19 procent. Orderingången för livsmedelsindustrin har tappat relativt mycket och har varit 4 procent lägre än januari till juli 2013. Branschen är generellt sett relativt okänslig för konjunkturella svängningar, men Rysslands pågående handelsembargo för vissa europeiska livsmedel kan eventuellt komma att påverka den svenska livsmedelsindustrin på sikt. En stadig positiv utveckling visade visat stål- och metallverk, där orderingången ökat med 14 procent mot föregående år. Hemmamarknaden har i princip varit oförändrad medan exportorderingången ökat med 22 procent.

UTRIKESHANDEL

Stort underskott i utrikeshandeln

Utrikeshandelsstatistiken för augusti visade att importen i årstakt fortsätter att öka i hygglig takt medan exporten står och stampar. För andra gången i år var handelsnettot negativt och även om augusti brukar vara en svag handelsmånad så var underskottet på 2,8 miljarder kronor ett exceptionellt dåligt resultat. Med undantag för augusti 2010 var det den sämsta månadsnoteringen för handelsnettot sedan augusti 1988. Hittills i år har den svenska utrikeshandeln med varor gett ett överskott på 22 miljarder vilket är drygt 40 procent mindre än under motsvarande period

förra året. Trendskattningen visar på fortsatt utförsbacke för handelsnettot då importen jämfört med närmast föregående månader ökar klart snabbare än exporten.

Sveriges största exportmarknader

Land	Värde mkr 2014 jan-jul	Värde mkr 2013 jan-jul	Andel %	Förändr 14/13 %
Norge	66 138	66 619	10,2	-1
Tyskland	65 679	64 721	10,1	1
Storbritannien	46 426	43 028	7,1	8
USA	45 285	40 883	7,0	11
Danmark	44 422	41 661	6,8	7
Finland	44 394	44 068	6,8	1
Nederländerna	32 669	31 339	5,0	4
Belgien	30 125	30 639	4,6	-2
Frankrike	28 636	30 334	4,4	-6
Kina	23 703	23 134	3,6	2
Polen	18 949	16 501	2,9	15
Italien	16 128	15 057	2,5	7

Sveriges största importmarknader

Land	Värde mkr 2014 jan-jul	Värde mkr 2013 jan-jul	Andel %	Förändr 14/13 %
Tyskland	107 377	104 050	17,2	3
Norge	52 265	54 607	8,4	-4
Nederländerna	48 428	45 209	7,7	7
Danmark	46 240	48 847	7,4	-5
Storbritannien	38 134	35 251	6,1	8
Ryssland	33 998	29 043	5,4	17
Finland	31 850	32 679	5,1	-3
Frankrike	27 614	24 495	4,4	13
Kina	27 026	24 287	4,3	11
Belgien	24 653	22 799	3,9	8
Polen	19 975	19 073	3,2	5
Italien	19 325	18 168	3,1	6

Handelsnetto

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s utrikeshandelsstatistik

Handelsnettot -2,8 miljarder kronor i augusti

Utrikeshandeln med varor gav ett underskott på -2,8 miljarder kronor under augusti 2014 enligt preliminära beräkningar. För augusti 2013 var överskottet 1,9 miljarder kronor.

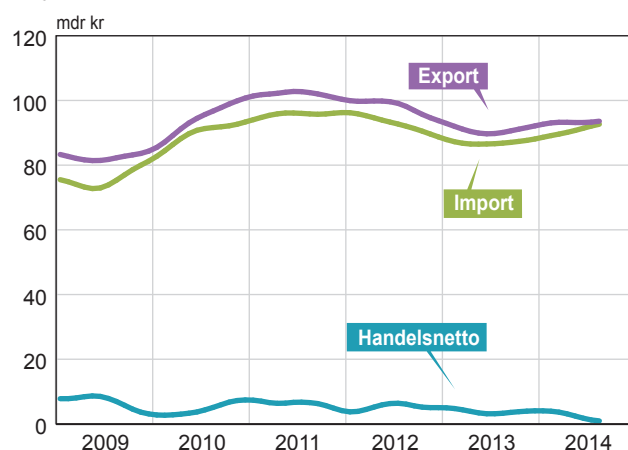
Varuexportens värde under augusti uppgick till 84,2 miljarder kronor och varuimportens till 87,0 miljarder. Varuexporten är procentuellt oförändrad i värde medan varuimporten ökat med 6 procent jämfört med augusti 2013.

Handeln med länder utanför EU gav ett överskott på 4,9 miljarder kronor medan EU-handeln gav ett underskott på 7,7 miljarder.

Export och import av varor samt handelsnetto

Säsongrensade månadsvärden i löpande priser. Trend.

Miljarder kronor

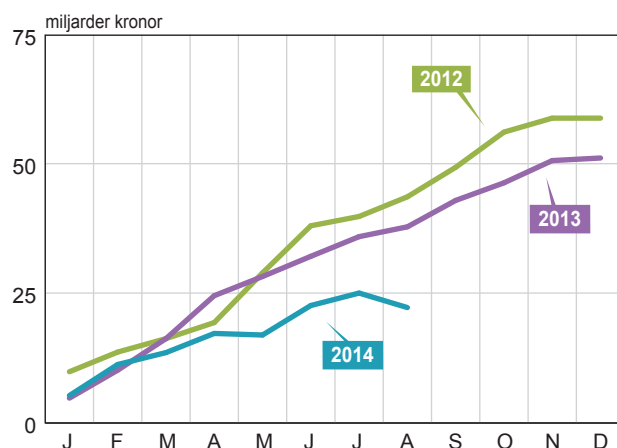

Antalet vardagar i augusti var en mindre jämfört med augusti 2013. Rensat för säsongpåverkan visar handelsnettot ett överskott på 0,9 miljarder kronor för augusti 2014 och 1,2 miljarder för juli 2014. För juni 2014 var motsvarande värde 1,8 miljarder kronor.

Sveriges handelsnetto

Accumulerade månadsvärden från årets början.

Miljarder kronor. Löpande priser

Hittills under året har värdet för varuexporten ökat med 2 procent medan varuimporten ökat med 4 procent. Varuexportvärdet under denna period uppgick till 734,4 miljarder kronor och varuimportvärdet till 712,2 miljarder. Handelsnettot för januari-augusti 2014 gav därmed ett överskott på 22,2 miljarder kronor. För motsvarande månader ett år tidigare noterades ett överskott på 37,8 miljarder kronor.

HANDEL, KONSUMTION OCH TJÄNSTER

Total detaljhandel

Senaste uppgift: augusti 2014

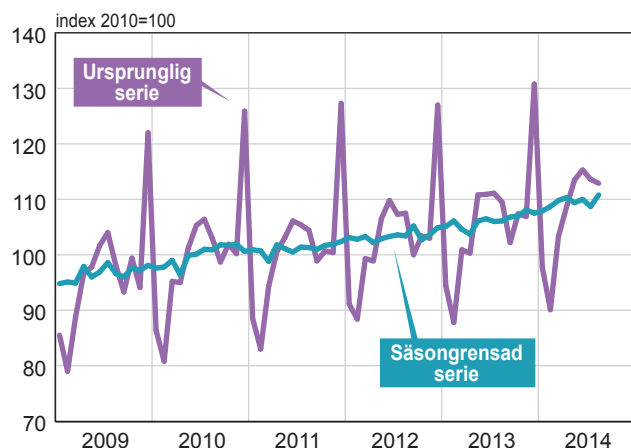
Källa: SCB:s o HUI:s detaljhandelsindex

Detaljhandelsförsäljningen vände uppåt i augusti

I augusti ökade detaljhandelsförsäljningen med 1,9 procent säsongsrensat och jämfört med juli. Jämförelsemånaden juli var dock svag vilket delvis kan förklara uppgången. I augusti var det sällanköpsvaruhandeln som stod för uppgången med en stark ökning på 4,2 procent. Sällanköpsvaruhandeln var svag i juli vilket kan förklara den stora ökningen. Under perioden juni–augusti var försäljningsvolymen oförändrad jämfört med närmast föregående tremånadersperiod mars–maj. Mars till maj var dock en stark period vilket kan vara en orsak till att volymutvecklingen sedan stannat av. Jämfört med augusti 2013 var det trots allt en stark ökning av försäljningsvolymen, hela 4,6 procent.

Total försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongsrensade månadsdata

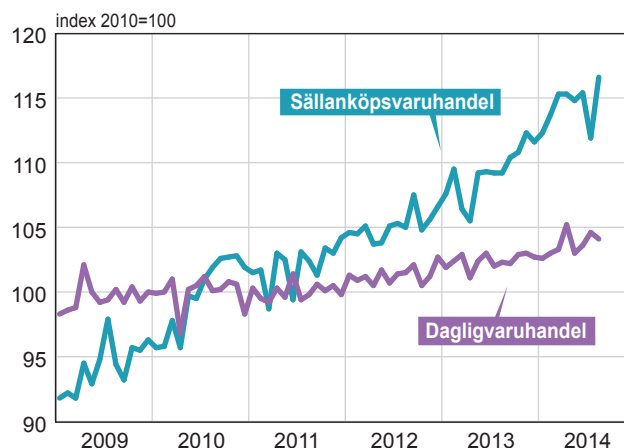
Tillväxten mätt i årstakt ökade rejält

Ökningstakten mätt över tolv månader ökade kraftigt. Den kalenderkorrigerade försäljningsvolymen i augusti var 4,6 procent högre än i augusti föregående år. Även i detta tidsperspektiv var det sällanköpsvaruhandeln som stod för den största ökningen, som var hela 7,1 procent. För dagligvaruhandeln var uppgången endast 1,8 procent. Inom sällanköpsvaruhandeln var det flera branscher som visade tvåsiffriga tillväxttal. För elektronikhandeln var den kalenderkorrigerade volymökningen 15,8 procent. Uppgången berodde som vanligt till stor del på sjunkande priser och i löpande priser var ökningen endast 3,3 procent. Även möbelhandeln gick starkt och steg med 14,2 procent i volym. För möbelhandeln var ökningen stor även värdemässigt med en uppgång på 12,8 procent. Skohandeln steg även den med tvåsiffriga tal med en uppgång på 10,5 procent i volym. Flera branscher visade negativa tillväxttal. Järn-, bygg och VVS backade volymmässigt med 3,2 procent. I färghandeln minskade försäljningsvolymen

med 2,7 procent och i denna bransch var det dessutom en nedgång ackumulerat för hela året. Även bok- och pappershandeln och leksakshandeln backade. Distanshandel via internet och postorder steg med 15,3 procent vilket innebar en återhämtning efter den, för branschen, svaga tillväxten i juni på endast drygt 2 procent. Tidigare under året har tillväxttakten legat över 10 procent.

Branschuppdelad försäljningsvolym inom detaljhandeln

Säsongsrensade månadsdata

Stor ökning hittills i år för sällanköpsvaruhandeln

Försäljningsvolymen för den totala detaljhandeln har hittills i år stigit med 3,8 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Särskilt sällanköpsvaruhandeln har gått bra med en uppgång på 5,8 procent. För dagligvaruhandeln är ökningen av försäljningsvolymen mer beskedlig, endast 1,4 procent.

Detaljhandel

Försäljningsvolym inom detaljhandeln. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	aug 2014	jan–aug 2014
Dagligvaruhandel	1,8	1,4
därav:		
Detaljhandel, mest livsmedel	1,9	1,5
Specialiserad detaljhandel med livsmedel, drycker o tobak	1,3	1,0
Sällanköpsvaruhandel	7,1	5,8
därav:		
Klädhandel	4,6	1,4
Skohandel	10,5	0,8
Möbelhandel	14,2	9,7
Elektronikhandel	15,8	15,8
Järn- och bygghandel	-3,2	1,9
Färghandel	-2,7	-3,1
Bokhandel	-1,2	2,1
Guldsmedshandel	3,3	5,1
Sport- o fritidshandel	2,4	6,6
Postorderhandel	15,3	13,4
Totalt detaljhandel	4,6	3,8

Elektronikhandeln står för den största uppgången i försäljningsvolym hittills i år, med en ökning på 15,8 procent. Värdemässigt har dock försäljningen bara stigit med 3,5

procent. I möbelhandeln är volymökningen 9,7 procent och i sport- och fritidshandeln 6,6 procent. De branscher som backat under året är färghandeln och leksakshandeln. För leksakshandeln kan nedgången bero på ökad distanshandel via internet och postorder.

Hushållens konsumtion

Senaste uppgift: juli 2014

Källa: SCB:s hushållskonsumtionsindikator

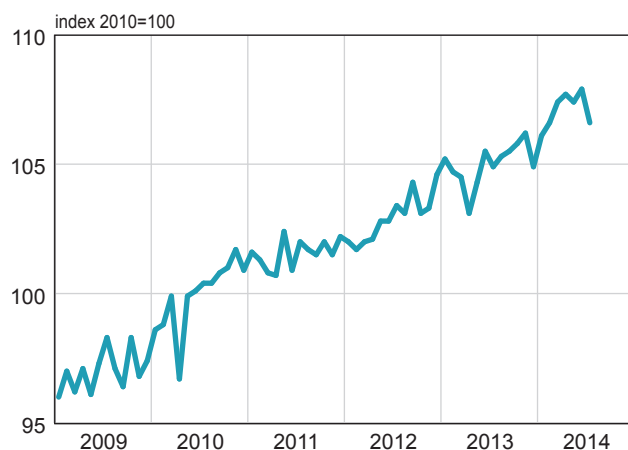
Daniel Lennartsson

Nedgång i konsumtionen i juli

Hushållskonsumtionen minskade i juli med 1,5 procent, säsongsgrensat och jämfört med månaden innan. Nedgången förklaras främst av minskade energiutgifter. Det varma vädret gjorde vidare att den varaktiga varuhandeln inte gick så starkt som den gjort hitintills under 2014. Trendskattningen för hushållskonsumtionen är på kort sikt nedåtgående och minskade med 0,2 procent från juni till juli. I ett tremånadersperspektiv är trenden dock i stort sett horisontell. Under perioden maj–juli steg hushållskonsumtionen med 0,1 procent, korregerat för säsongsvariationer och jämfört med närmast föregående tremånadersperiod.

Hushållens konsumtionsindikator

Säsonggrensade månadsdata

Svag utveckling på årsbasis

Även i årstakt var utvecklingen svag i juli och den kalenderkorregerade konsumtionsvolymen var 1,5 procent högre än motsvarande månad förra året, den sämsta tillväxttakten på ett halvår. Den grupp som hade starkast utveckling var restauranger och hotell, där ökningen var 5,6 procent. Personbilshandeln gick också bra och gav ett starkt bidrag på 0,4 procentenheter till uppgången. Under perioden maj–juli 2014 jämfört med samma period föregående år ökade konsumtionsvolymen med 2,4 procent.

Energiutgifterna minskade med 12,1 procent i årstakt i juli och även klädhandeln gick svagt och minskade med 2,6 procent. Detta beror främst på att juli 2014 var varmare än juli 2013. Personbilshandeln ökade med hela 11,8 procent i årstakt och övriga varaktig varuhandel ökade med 4,1 procent. Bland varaktiga varor var det tv, datorer, mobiltelefoner som gick väldigt starkt i juli. Även konsumtionen av

restaurang- och övernattningstjänster gick bra och ökade med 5,6 procent.

Hushållskonsumtion

Hushållens konsumtionsutgifter. Kalenderkorregerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jul 2014	jan–jul 2014
Detaljhandel, mest livsmedel	2,8	1,6
Beklädnadshandel	–2,6	0,7
Bostad, elektricitet, gas och uppvärmning	–0,1	0,2
Möbler, inredning m.m.	2,4	7,2
Transporter och detaljhandel med och service av motorfordon	2,7	4,4
Post- och telekommunikation	3,2	2,4
Rekreation och kultur	–1,9	5,7
Hotell och restaurang	5,6	4,0
Övriga varor och tjänster	3,7	5,6
Hushållens konsumtionsutgifter (exklusive utlandsposter)	1,5	2,5

Konsumtionen upp 2,5 procent hittills i år

Under de första sju månaderna av 2014 har hushållskonsumtionen utvecklats väl och är fortsatt det som främst driver svensk ekonomi. Konsumtionsvolymen har ökat med 2,5 procent hittills under 2014 jämfört med motsvarande period 2013.

Gruppen möbler och inredningsartiklar har den högsta tillväxten med en uppgång på 7,2 procent. Även rekreation och kultur har utvecklats starkt med en uppgång på 5,7 under 2014. Boende och elektricitet har däremot minskat med 0,1 procent under 2014, till stor del på grund av varmare väder.

Personbilar och lastbilar

Senaste uppgift: september 2014

Källa: Trafikanalys och SCB:s fordonstatistik

Nedgång för personbilsregistreringarna

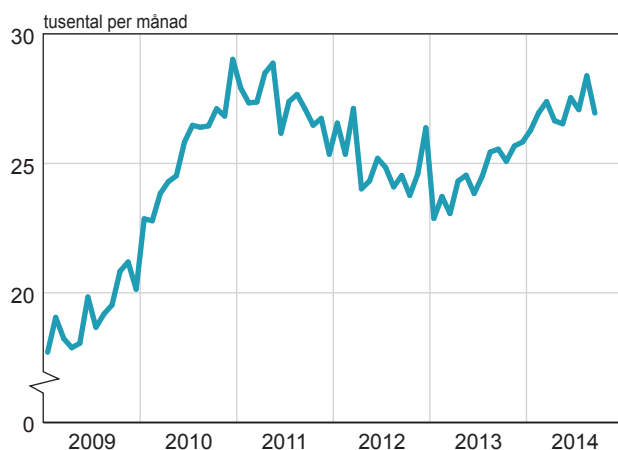
Efter den kraftiga uppgången i augusti kom en rejäl nedåtrekyl för nyregistreringen av personbilar i september. Antalet nyregistrerade bilar minskade i säsongsgrensade tal med hela 5,1 procent från föregående månad vilket innebär att hela uppgången från augusti utraderades. Efter den mycket goda tillväxten under första kvartalet har personbilsmarknaden dämpats och växlat mellan upp- och nedgångar. Trenden ser inte längre ut att peka uppåt och den säsongsgrensade försäljningen var i september på samma nivå som i februari. Tremånadersutvecklingen är fortsatt relativt stark med en uppgång på 1,5 procent för perioden juli–september jämfört med april–maj. Anledningen till det är främst en nedgång under våren och för att bibehålla nuvarande utvecklingstal krävs en relativt stor uppgång i oktober.

De senaste månadernas avmattning har medfört att tillväxten mätt över tolv månader har dämpats även om den fortfarande är hyggligt stark. I september nyregistrerades 27 771 bilar vilket var 7 procent fler än under motsvarande månad i fjol. Det var den näst lägsta årstakten i år och är en

bra bit under första kvartalets tillväxttal på runt 20 procent. Att tillväxten dämpas märks även i att den ackumulerade ökningen under året sjönk för tredje månaden i rad. Under perioden januari-september registrerades 13 procent fler bilar än under motsvarande period i fjol. Årets uppgång härrör till största del från första kvartalet då nyregistreringarna var hela 19 procent högre än första kvartalet i fjol. För de senaste sex månaderna är motsvarande tillväxt mer moderata 6 procent.

Nyregistrerade personbilar

Säsongrensade månadsdata

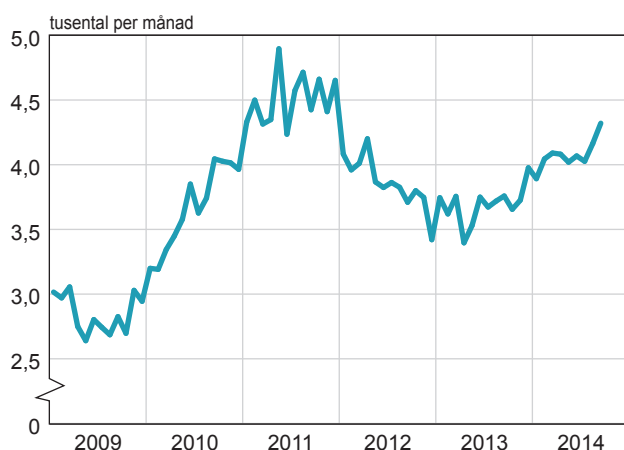

Stark utveckling på lastbilsmarknaden

Nyregistreringen av lastbilar ökade i september med 3,8 procent, säsongrensad och jämfört med föregående månad. Det var andra månaden i rad med en stor uppgång och efter dämpningen under våren och inledningen av sommaren verkar lastbilsmarknaden åter ha fått luft under vingarna. Under perioden juli-september var nyregistreringarna 2,8 procent högre än föregående tremånadersperioden. Det var en betydande förstärkning jämfört med förra månaden och den högsta tremånadersutvecklingen sedan i april.

Nyregistrerade lastbilar

Säsongrensade månadsdata

Förstärkningen på lastbilsmarknaden syns tydligt i utvecklingen i årstakt som nu vänt kraftigt uppåt. I september var antalet nyregistrerade lastbilar 4 792 vilket var 19 procent fler än i september 2013. Hittills i år har nyregistreringarna ökat med 12 procent.

Produktionen inom tjänstesektorn

Senaste uppgift: juli 2014

Källa: SCB:s tjänsteproduktionsindex

Minskad tjänsteproduktion i juli

Produktionen av tjänster har haft en relativ stark period de senaste åren med ökade produktionsvolymerna. Inledningen på 2014 var inget undantag, men under de senaste månaderna har produktionen växelvis redovisat uppgångar och nedgångar. Från juni till juli minskade tjänsteproduktionen med 0,7 procent, säsongrensad, och produktionsvolymen var säsongrensad på den lägsta nivån i år. Sett i ett längre perspektiv kan däremot utvecklingen för tjänsteproduktionen inte beskrivas som annat än stark och hittills i år har de månadsvisa produktionsnivåerna legat högre än vad som noterats under hela 2000-talet. De senaste tre månadernas något svagare utveckling visar sig i tremånadersjämförelsen. Under perioden maj till juli backade tjänsteproduktionen i säsongrensade tal med 0,7 procent jämfört med föregående tremånadersperiod februari till april. Det var första gången sedan april förra året som tremånadersutvecklingen visade en nedgång.

Tjänsteproduktionsindex

Produktionen inom tjänstesektorn. Kalenderkorrigerad volymförändring i procent jämfört med motsvarande period föregående år

	jul 2014	jan-jul 2014
Motorhandel	4,0	7,3
Partihandel	1,3	2,7
Detaljhandel	1,4	3,2
Transport och magasinering	-0,2	0,6
Hotell och restaurang	2,6	3,3
Telekommunikation	0,9	3,5
Datakonsultverksamhet o.d.	5,2	6,1
Företagstjänster	2,3	3,8
Kultur, nöje och fritid	0,1	2,4
Total tjänstesektor	2,0	3,3

Fortsatt ökning på årsbasis

Det senaste årets starka utveckling återspeglas även i jämförelsen med motsvarande månad föregående år. Den kalenderkorrigerade produktionsvolymen var i juli 2,0 procent högre än samma månad ett år tidigare och tjänsteproduktionen har på årsbasis ökat 16 månader i följd. Det var endast transport och magasinering som tyngde tjänsteproduktionen i juli. Branschens produktion minskade med 0,2 procent i volym. Övriga branscher uppvisade positiva tillväxttal och produktionen inom telekommunikation ökade 0,9 procent i juli efter en uppgång med knappa 15 procent i juni. Motorhandeln steg 4,0 procent på årsbasis och datakonsultverksamheten med 5,2 procent. Även hälso- och sjukvård, uthyrnings- och resetjänster, hotell och restaurang och företagstjänster visade en fortsatt god utveckling i juli.

Stark ökning hittills i år

Den ackumulerade tjänsteproduktionen har sedan inledningen av året och fram till juli i år varit relativt stark och jämfört med föregående år är det få branscher som visat någon avvikelse från den observerade riktningen. Produktionen under årets sju första månader var 3,3 procent högre än motsvarande period föregående år. Starkast utveckling hade motorhandeln där produktionen hittills i år var 7,3 procent högre än i fjol. Motorhandeln är dock inte ensam om att visa upp en god ökning. Även datakonsultverksamheten, hälso- och sjukvård och uthyrnings- och resetjänster uppvisade produktionsökningar på mellan 4 och 6 procent. Den svagaste utvecklingen hittills i år hittas i branschen för transport och magasinering där produktionsvolymen ökat med måttliga 0,6 procent.

BYGGMARKNAD

Påtaglig ordertillväxt i byggsektorn

Orderstockarna för bygg- och anläggningsverksamhet har ökat påtagligt de senaste månaderna, men fortfarande ligger utfallet lägre än förväntningarna enligt Konjunkturbarometern. Orderläget är svagare än normalt och närmare hälften av företagen uppger att orderstocken är för liten. Såväl orderutfallet som bedömningen av nuläget är för närvarande något mer positivt för husbyggarna jämfört med anläggningsbyggarna. Byggproduktion och sysselsättning har varit i de närmaste oförändrade under perioden liksom anbudspriserna.

Byggföretagen är fortsatt optimistiska inför de kommande tre månaderna, trots att utfallen under en längre tid varit en besvikelse. Såväl orderstockar som byggproduktion och sysselsättning väntas stiga och optimismen är störst bland husbyggarna. Även anbudspriserna väntas stiga något under perioden.

Byggkostnader

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s faktorprisindex för flerbostadshus

Juli–augusti 2014 +0,0 procent

Mellan juli och augusti 2014 var Faktorprisindex oförändrat. Entreprenörens kostnader var också oförändrade. Maskinkostnader ökade med 0,1 procent medan Byggmaterial och Omkostnader sjönk med lika mycket vardera. Övriga kostnadsslag var oförändrade.

Inom Byggmaterialgruppen gick trävaror och VVS-material upp med 1,2 respektive 0,1 procent. Betongvaror sjönk med 0,5 procent. Järn och stål samt golvmaterial gick ned en aning. Övriga byggmaterialgrupper var oförändrade.

Byggherrekostnader gick ned med 0,1 procent. Största anledningen till sänkningen var att allmänna kostnader sjönk med 0,3 procent.

Augusti 2013–augusti 2014 +1,0 procent

Faktorprisindex ökade på årsbasis. Mellan augusti 2013

och augusti 2014 gick faktorprisindex upp med 1,0 procent.

Entreprenörens kostnader steg med 1,2 procent. Det beror på att alla kostnadsslag gick upp något förutom gruppen Transporter, drivmedel, elkraft som sjönk med 1,3 procent. I den gruppen sjönk dieselolja med 3,0 procent. Elkraft inom samma grupp gick ned med 5,2 procent medan lastbilstransporter steg en aning.

Faktorprisindex för flerbostadshus

Förändring i procent

	aug 14/jul 14	aug 14/avg 13
Entreprenadkostnader	0,0	1,2
Byggmaterial	-0,1	1,0
Löner	0,0	2,4
Maskiner	0,1	1,0
Transporter, drivmedel, elkraft	0,0	-1,3
Omkostnader	-0,1	1,7
Byggherrekostnader	-0,1	-1,3
Total byggkostnad	0,0	1,0

Byggmaterialet står för en ökning med 1,0 procent, vars påverkan totalt sett var 0,5 procentenheter. De byggmaterial som ökade mest var armeringsstål och trävaror som steg med 7,2 respektive 6,4 procent. Alla byggmaterialkostnader gick upp förutom golvmaterial som gick ned med 2,5 procent. Byggherrekostnaderna sjönk med 1,3 procent på årsbasis. Sänkningen beror på lägre räntekostnader.

NÄRINGSLIV

Produktionen i näringslivet

Senaste uppgift: juli 2014

Källa: SCB:s produktionsindex över näringslivet

Tobias Fagerberg

Minskad produktion inom näringslivet

Produktionen inom näringslivet vände i juli nedåt efter en längre tids positiv utveckling. Samtliga delindex utom byggproduktionen hade en negativ utveckling och den totala produktionen inom näringslivet minskade i säsongrensade tal med 0,6 procent jämfört med föregående månad. Den starkaste utvecklingen stod byggproduktionen för som ökade med 0,9 procent.

Produktionen i näringslivet

Förändring i procent

	jul 14/ jun 14 ¹⁾	maj–jul 14/ feb–apr 14 ¹⁾	jul 14/ jul 13 ²⁾
Industri inkl. energi	-1,1	-2,4	-4,9
Bygg	0,9	-0,9	4,9
Tjänster	-0,6	-0,8	2,0
Totalt	-0,6	-1,2	0,6

1) Säsongrensat och kalenderkorrigerat

2) Kalenderkorrigerat

Negativ utveckling på tremånadersbasis

Under perioden maj–juli minskade produktionen inom näringslivet med 1,2 procent, i säsongrensade tal, jämfört

Ny beräkningsstandard höjer BNP

I samband med publiceringen av nationalräkenskaperna för andra kvartalet 2014 införde Sverige den nya europeiska standarden ENS 2010. I denna artikel beskriver vi några av de viktigaste förändringarna samt redovisar hur BNP påverkas.

Nationalräkenskaper (NR) är ett räkenskapssystem som redovisar ekonomisk aktivitet samt tillgångar och skulder för ett land eller en region. De metoder som används ska vara utformade så att NR speglar den ekonomiska aktiviteten och fångar förändringar i tillgångar och skulder. Det mesta kända aggregatet i NR är Bruttonationalprodukten (BNP). NR sammanställs enligt ett internationellt överenskommet system som kallas System of National Accounts (SNA). Med utgångspunkt i SNA tar EU fram Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet (ENS). Då ekonomin förändras uppdateras regelverken med jämna mellanrum för att anpassa NR till aktuella strukturer. Vid publiceringen av NR den 18 september införde Sverige den nya standarden ENS 2010 som ersatte ENS 1995.

Ändrad redovisning av forskning och utveckling

Den klart största förändringen i ENS 2010 är hanteringen av forskning och utveckling (FoU). Från att tidigare ha behandlats som förbrukning redovisas FoU-utgifter nu som investeringar. FoU-investeringar indelas i inköpt FoU och egenproducerad FoU där den förstnämnda värderas till det marknadspris som betalas medan den senare värderas till de kostnader som kan hänföras till utvecklingen av produkten (plus ett vinstpåslag om utvecklingen görs av ett marknadsproducerande företag). Det är näringslivet som står för den klart största andelen av FoU-investeringarna i Sverige och dess andel har ökat från drygt två tredjedelar för 20 år sedan till cirka tre fjärdedelar under senare år. Sverige är ett forskningsintensivt land och därför blir den totala insatsen av FoU som kapitaliserad egendom högre här än i de flesta andra länder. Omklassificeringen av FoU har höjt värdet på de fasta bruttoinvesteringarna med i genomsnitt 22 procent för tidsserien från 1993 och framåt.

Militärmaterial ses som investering

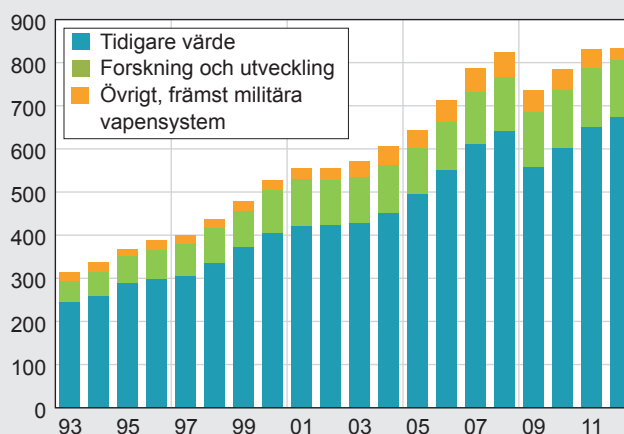
Den näst största förändringen i ENS 2010 är den ändrade hanteringen av militära vapensystem. Med det menas fasta tillgångar som inte kan användas för civil produktion, som exempelvis fordon, krigsfartyg, u-båtar, militärflygplan och tankers. Utläggerna för dessa varor benämndes förut *försvarets förbrukning av varaktiga varor* och räknades som offentlig konsumtion. Kriteriet för att ett inköp ska räknas som en investering är normalt sett att varan ska användas under mer än ett år, det gällde dock inte för militära vapensystem då de ansågs användas till att förstöra och inte till att producera. I ENS 2010 klassas de som investeringar vilket motiveras av att vapensystem under lång tid har en avskräckande verkan och därmed bidrar till det militära

försvaret under flera år.

För både FoU och militära vapensystem innebär förflyttningen från förbrukning till investeringar att kapitalförslitning, det vill säga värdeminskning på tidigare gjorda investeringar, ska beräknas. För de investeringar som görs i offentlig sektor är kapitalförslitningen den samhällsekonomiska kostnaden för att investeringar som anskaffats under tidigare år används det aktuella året. Kapitalförslitningen ökar den offentliga konsumtionen och går därmed i motsatt riktning mot omklassificeringen från konsumtion till investering. Trots att inköpen av militära vapensystem, som står för cirka 10 procent av statens förbrukning, nu förviner från den offentliga konsumtionen så påverkas inte den totala statliga konsumtionen nämnvärt. Detta förklaras av att nedgången kompenseras av att den statliga konsumtionen ökar med det årliga kapitalavskrivningsbeloppet.

Fasta bruttoinvesteringar

Miljarder kronor, löpande priser

Ny definition av utrikeshandel

ENS 2010 innebär även en ny definition av när utrikeshandel med varor äger rum. Tidigare ansågs en vara som exporterad/importerad när den passerade en landsgräns, men nu är det ägarbytet som ligger till grund för varuhandel mellan länder. Detta påverkar trepartshandel och lönebearbetning i utlandet.

Med trepartshandel (merchanting) avses transaktioner mellan tre parter där tillverkaren och köparen har sin ekonomiska hemvist i ett annat land än den som förmedlar transaktionen. För att det ska betraktas som trepartshandel får varan inte passera förmedlarens nationsgräns. Trepartshandel omfattar i NR två olika typer av svensk export. Den ena är av den traditionella typ där en utländsk kund via en svensk mellanhand köper varor från en tillverkare utanför Sverige och varan förs direkt, eller via ett lager i utlandet, till kunden. Den andra typen kan enklast beskrivas som att svenska företag helt eller delvis förlagt varubearbetningen utomlands och att den färdiga varan sedan säljs till utländsk kund utan att tas hem till Sverige. Det kan både röra sig om

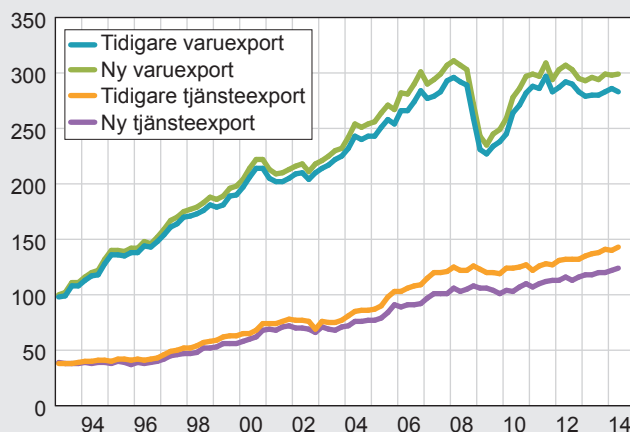
I FOKUS

att svenska bolag har utländska produktionsbolag inom koncernen och att man lagt ut produktion på fristående utländska företag.

Vid trepartshandel utför förmedlaren en handelstjänst vars värde utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och priset på de inköpta varorna. Bruttovärdet av de i utlandet producerade varorna ingår inte eftersom varorna inte tas in till förmedlarens land. Tidigare räknades denna marginal som utrikeshandel med tjänster och stod för en relativt stor del av Sveriges tjänsteexport. Nu räknas detta istället som utrikeshandel med varor och varan noteras när den byter ägare även om den inte formellt tas in i ägarens hemland. Värdet bokförs som negativ export när varan köps och som export när den säljs. Mellanskillnaden påverkar därmed varuexporten för den produktgrupp varan tillhör.

Exportens volymutveckling

Miljarder kr i 2013 års prisnivå, säsongrensad

Bearbetning utomlands räknas netto

En ytterligare förändring som rör utrikeshandeln är behandlingen av det som i NR kallas lönebearbetning i utlandet. Med det menas att en tillverkare skickar varor till en tillverkare i annat land som vidareförädlar produkten och därefter skickar tillbaka till den ägaren som bara betalar för den utförda bearbetningstjänsten. Tidigare redovisades hela varuvärdet först som export och sedan när varan returnerades som import. Skillnaden mellan dessa två värden (exklusive eventuella transportkostnader) motsvarade värdet av bearbetningen. Nu räknas lönebearbetning istället netto vilket innebär att varorna inte ingår i export- och importvärdena utan det enda värde som redovisas som utrikeshandel är värdet av bearbetningstjänsten. Därmed minskar såväl export som import av varor medan påverkan på nettoexporten är neutral.

ENS-omläggningen har inte haft någon direkt effekt på nettoexporten och därmed inte på BNP. Däremot så har bilden av exportens utveckling ändrats något. Mönstret att tjänsteexporten växer snabbare än varuexporten består men det är inte fullt lika tydligt längre eftersom trepartshandeln stod för en ansenlig del av tjänsteexportens tillväxt.

Tydligare gräns mellan offentliga och privata bolag

En annan förändring i ENS 2010 är att gränsdragningen mellan den offentliga förvaltningen och offentliga bolag förtydligas. Till vilken sektor ett offentligt bolag tillhör avgjordes tidigare av hur det finansierades. Om mer än 50 procent av intäkterna bestod av bidrag från myndigheter så klassificerades bolaget i den offentliga sektorn. Nu är det istället verksamhetens art som avgör vilken sektor bolaget ska tillhöra. För att ett offentligt bolag ska anses tillhöra näringslivet måste det nu ha en tillräcklig grad av självständighet och i stort sett kunna agera som ett privat bolag. Ett offentligt bolag som inte är utsatt för konkurrens och huvudsakligen säljer till myndigheter ska däremot betraktas som en del av den offentliga verksamheten.

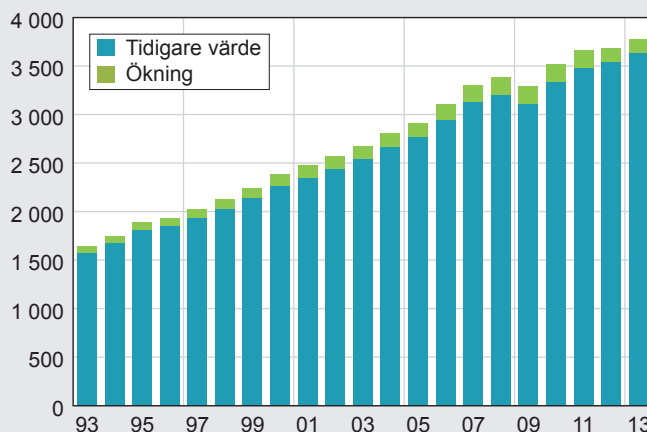
Antalet bolag som behöver klassificeras om är stort och arbetet kommer att pågå under fler år. Fokus har inledningsvis lagts på de enheter som bedöms få stor påverkan för redovisningen. I ett första steg har 25 bolag och stiftelser flyttats över till den offentliga förvaltningen och värt att nämna är främst de fyra sjukhusaktiebolagen Södersjukhuset, Danderyds sjukhus, Södertälje sjukhus och S:t Eriks ögonsjukhus, som flyttats över till Stockholms läns landsting. Förflyttningen innebär i stort sett att värden flyttas från näringslivet till myndigheterna, beloppen är dock förhållandevis små.

BNP-nivån har ökat med 5 procent

Skillnaden i BNP-nivån mellan publiceringen den 18 september och tidigare publicering varierar något mellan åren men är i genomsnitt knappt 5 procent för tidsserien från 1993 och framåt. Hela uppgången förklaras dock inte av ENS-omläggningen då SCB samtidigt gjort en översyn av beräkningsmetoder och statistikkällor. ENS-omläggningen står dock för över 90 procent av den totala revideringen och för 90-talet och början av 2000-talet är den helt dominerande. Även om BNP-nivån höjts så har inte tillväxttakten påverkats nämnvärt eftersom hela tidsserien har räknats om.

BNP

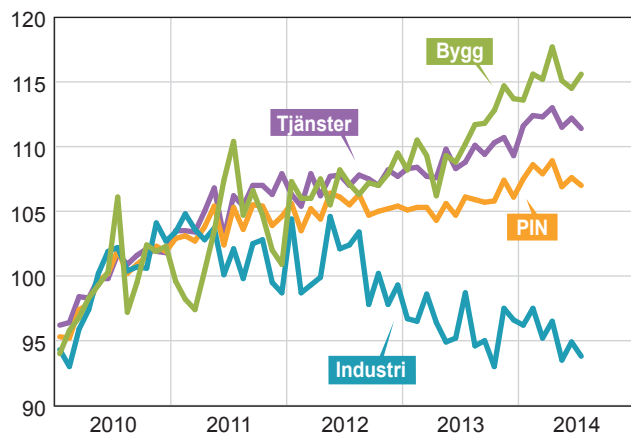
Miljarder kronor, löpande priser

med närmast föregående tremånadersperiod februari–april. Industrisektorn, som är den näst största delsektorn inom näringslivet, bidrog mest till nedgången med en produktionsminskning på 2,4 procent. Byggproduktionen gick bäst och stod för en uppgång på 0,9 procent.

Näringslivets produktionsutveckling

Säsongrensade värden. Index 2010=100

Stark utveckling jämfört med föregående år

Hittills i år har näringslivets produktion i kalenderkorrigerade tal ökat med 2,4 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Den ackumulerade årsutvecklingen är oförändrad jämfört med föregående månad. Den största delen av utvecklingen kommer ifrån tjänsteproduktionen som ökat med 3,4 procent under året jämfört med samma period föregående år. Även byggproduktionen har ökat under perioden, med hela 5,9 procent jämfört med föregående år.

PRISER

Konsumentpriser

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s konsumentprisindex

Erik Nilsson

Inflationstakten åter negativ

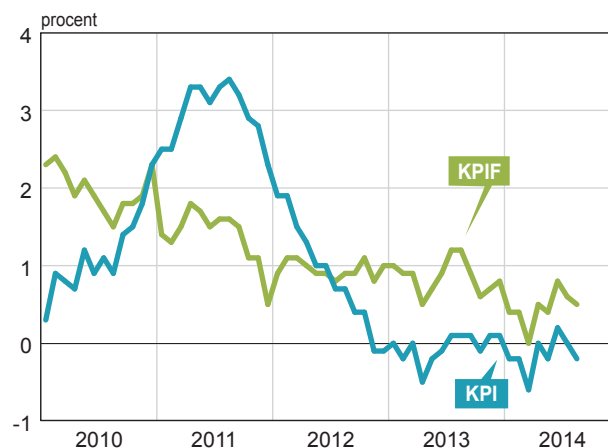
Efter att de två senaste månaderna ha legat strax över respektive precis på nollstrecket var inflationen återigen negativ i augusti 2014 och landade på -0,2. De två största faktorerna bakom månadens nedgång var återgångar från säsongsreor och Riksbankens räntesänkning i juli. Hittills under året har priserna sjunkit med 0,5 procent, vilket är den tredje lägsta prisutvecklingen mellan januari och augusti sedan 1980. KPI var 313,35 i augusti 2014, medan den var 311,23 i augusti 2011, vilket innebär en knapp ökning av konsumentpriserna under de tre senaste åren.

Bland huvudgrupperna stod boende för den största påverkan på inflationstakten med ett bidrag på -0,2 procentenheter. Räntekostnader stod för merparten av nedgången vilket till stor del berodde på en sänkning av den rörliga räntan. Den största förändringen i sitt bidrag till

inflationstakten jämfört med föregående månad stod kläder och skor för, som påverkade med -0,1 procentenheter i augusti 2014. Detta är en minskning med 0,2 procentenheter från föregående månads påverkan på +0,1, vilket beror på att återgångarna till normala priser på kläder efter sommarens reor inte var lika stark detta år som förra.

Inflationstakten

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Kläder och skor påverkade dock KPI:s månadstakt positivt med ett bidrag på 0,3 procentenheter, vilket var månadens största. Gruppen kännetecknas av en påtaglig säsongsvariation, där sommarreorna avslutas i augusti och september vilket leder till en uppgång i index. I jämförelse påverkade gruppen månadsutvecklingen med 0,4 procentenheter i augusti 2013 och 0,2 procentenheter både 2012 och 2011. Utrikesflyg och charterresor, två andra grupper med stark säsongsvariation, drog ner månadsutvecklingen med 0,1 respektive 0,2 procentenheter. I dessa grupper är det främst sommardestinationer i de båda grupperna som återgår till lägre prisnivåer från de högre sommarpriserna. Totalt sett minskade KPI med 0,1 procentenheter från juli till augusti.

Konsumentprisernas förändring

Augusti 2014

	Förändring från		Bidrag till förändring sedan aug 2013 ¹⁾
	Föregående månad	aug 2013	
Livsmedel och alkoholfria drycker	-0,5	0,5	0,1
Alkoholhaltiga drycker och tobak	0,1	1,3	0,1
Kläder och skor	5,4	-1,0	-0,1
Boende	0,0	-0,7	-0,2
Inventarier och hushållsvaror	0,0	-1,2	-0,1
Hälso- och sjukvård	0,1	0,4	0,0
Transport	-1,0	0,3	0,0
Post och telekommunikationer	-0,6	-3,5	-0,1
Rekreation och kultur	-1,3	-0,3	0,0
Utbildning	0,0	2,5	0,0
Restauranger och logi	0,8	1,0	0,1
Div varor och tjänster	-0,1	1,1	0,1
KPI totalt	-0,1	-0,2	-0,2

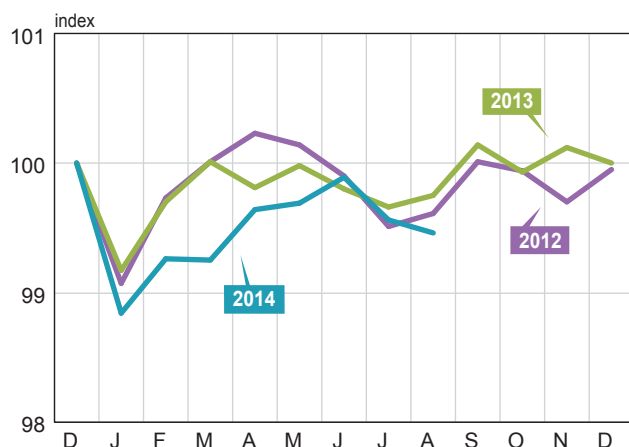
1) Procentenheter

KPIF-inflationen fortsatt låg

Inflationstakten enligt KPIF var i augusti 0,5 procent, vilket var den lägsta inflationstakten som uppmätts för en augustimånad sedan 1988. Skillnaden mellan KPIF:s och KPI:s inflationstakt beror på konstanthållandet av räntor, som denna månad sjönk. Den senaste tidens låga prisutveckling har gjort att inflationen enligt KPIF har planat ut. KPIF låg i augusti 2014 på 201,92 vilket är samma nivå som vid årsskiftet. Månadsförändringen i augusti 2014 var 0,0, en marginell skillnad mot snittet för augustimånadernas månadsförändringar sedan 1987 på 0,1.

Konsumentprisernas utveckling

December föregående år = 100

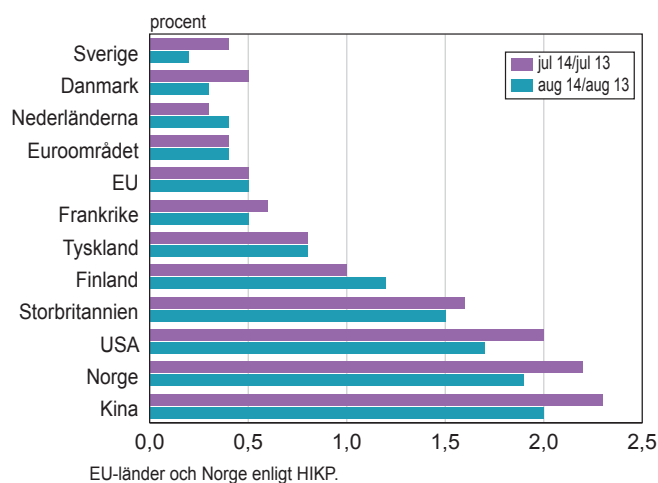

Fortsatt dämpad prisutveckling internationellt

Inflationstakten enligt det europeiskt harmoniserade måttet HIKP var i Sverige 0,2 procent i augusti, vilket var en nedgång jämfört med föregående månad då den var 0,4 procent. Augustinoteringen på 0,2 är den lägsta inflationstakten för en augustimånad sedan 1996, medan snittet ligger på 1,5. HIKP för augusti 2014 var 114,12, vilket innebär att priserna har sjunkit med 0,2 procent hittills i år enligt HIKP.

Inflationstakten i olika länder

Säsongrensade månadsdata

Jämfört med våra skandinaviska grannländers inflationstakt ligger Sverige i botten med Danmark strax över på 0,3. Island och Norge toppar den skandinaviska inflationsligan med 2,3 respektive 1,9, medan Finland ligger

på 1,2. Denna månad föll Norges inflationstakt tillbaka mot de nivåer den var på innan den kraftiga höjningen i juli i år. Finland var det enda skandinaviska land där inflationstakten ökade jämfört med föregående månad.

I Europa står inflationstakten enligt HIKP still, EU och EMU-området uppvisar en preliminär inflationstakt på 0,5 respektive 0,4, vilket är oförändrat jämfört med föregående månad. Den största ökningen i inflationstakt stod Grekland och Portugal för, som båda ökade sin inflationstakt med 0,6 procentenheter. De båda ligger dock fortfarande på en negativ inflationstakt och den har dessutom varit negativ under större delen av året. Länder som denna månad började uppvisa negativa inflationstakter, från att tidigare ha varit positiva, är Italien och Slovakien. Luxemburg uppvisar den största sänkningen av inflationstakten, från 1,2 föregående månad till 0,7 i augusti 2014.

Priserna i producent-, export- och importleden

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s producentprisindex

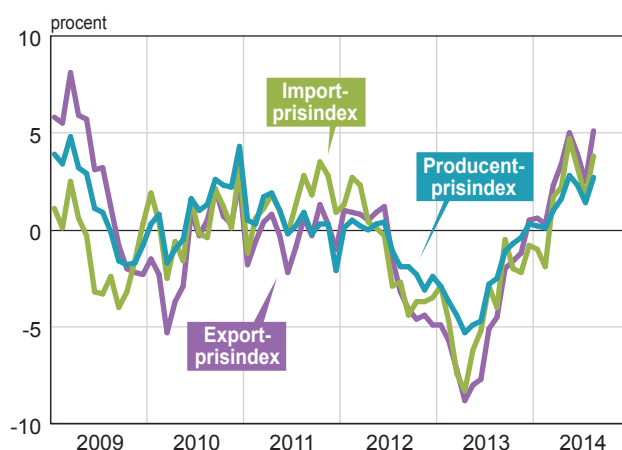
Producentpriserna steg i augusti

Producentpriserna totalt steg med 1,0 procent mellan juli och augusti. Under samma period steg priserna på exportmarknaden med 1,7 procent, på importmarknaden med 1,3 procent och på hemmamarknaden med 0,3 procent.

På hemmamarknaden bidrog högre priser på elektricitet till uppgången mellan juli och augusti. På exportmarknaden bidrog främst högre priser på övriga maskiner till uppgången. Prisökningar inom ett flertal produktgrupper bidrog till uppgången på importmarknaden. En svagare krona påverkade priserna överlag uppåt.

Export-, import- och producentprisindex

Procentuell förändring jämfört med motsvarande månad föregående år

Priserna för inhemsk tillgång, det vill säga producentpriserna på hemmamarknaden tillsammans med importpriserna, ökade med 0,8 procent från juli till augusti.

Jämfört med augusti förra året har producentpriserna totalt ökat med 2,7 procent. Under samma period har priserna ökat med 5,1 procent på exportmarknaden och 3,8

procent på importmarknaden. På hemmamarknaden har priserna ökat med 0,4 procent jämfört med augusti förra året medan priserna för inhemsk tillgång har ökat med 2,1 procent under samma jämförelseperiod.

ARBETSMARKNAD

Sysselsättning och arbetslöshet

Senaste uppgift: augusti 2014

Källa: SCB:s arbetskraftsundersökningar

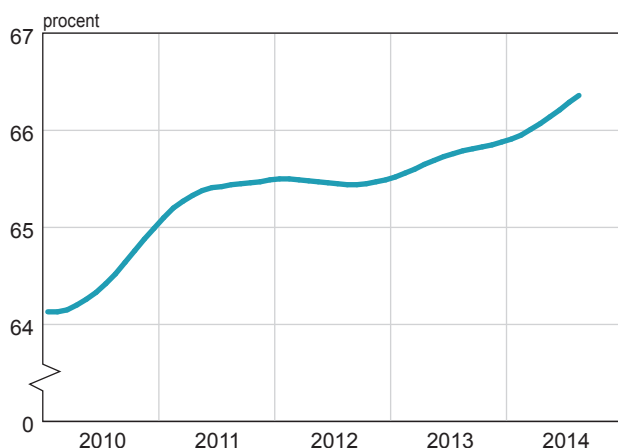
Cecilia Westin

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år var 4 863 000 i augusti 2014, icke säsongrensade, en ökning med 97 000 personer jämfört med augusti 2013. Sysselsättningsgraden ökade under samma period med 0,8 procentenheter och uppgick i augusti 2014 till 67,4 procent. Antalet arbetslösa var 389 000, vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,4 procent. Antalet arbetade timmar ökade med 2,2 procent jämfört med augusti 2013. Säsongrensade och utjämnade data visar på en stor ökning av antalet sysselsatta samt en arbetslöshet på 7,9 procent.

Likt föregående månad visar Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsstatistik att de inskrivna arbetslösa minskar både i antal och som andel av den registerbaserade arbetskraften i åldern 16–64 år. I augusti 2014 var 371 000 personer inskrivna som arbetslösa, en minskning med 31 000 personer jämfört med augusti 2013. Färre personer varslades om uppsägning jämfört med augusti 2013 och antalet nya lediga platser uppgick till 59 000, vilket är 8 000 fler än för ett år sedan. I augusti fick 40 000 personer ett arbete, det är 5 000 färre än samma månad föregående år.

Sysselsättningsgrad

Ålder 15–74 år. Sysselsatta som andel av befolkningen. Säsongrensade och utjämnade månadsvärden

Andelen sysselsatta av befolkningen ökar

I augusti 2014 var antalet sysselsatta i åldern 15–74 år 4 863 000, icke säsongrensade. Jämfört med augusti 2013 är det en ökning med 97 000 personer. Ökningen förklaras i huvudsak av kvinnor och utrikes födda. Sysselsättnings-

graden uppgick till 67,4 procent, en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med augusti 2013. Bland kvinnorna uppgick sysselsättningsgraden till 65,0 procent, en ökning med 1,3 procentenheter. För männen var sysselsättningsgraden 69,8 procent.

I förhållande till närliggande månader visar säsongrensade och utjämnade data på en stor ökning av antalet sysselsatta och även en ökning av sysselsättningsgraden. I augusti uppgick den säsongrensade och utjämnade sysselsättningsgraden till 66,4 procent.

Ökning av antalet anställda

I augusti 2014 uppgick antalet anställda till 4 367 000, icke säsongrensade. Jämfört med augusti 2013 är det en ökning med 88 000. Antalet anställda kvinnor ökade med 51 000 och uppgick till 2 174 000. Antalet anställda män var 2 193 000, en ökning med 37 000.

Även säsongrensade och utjämnade data visar på en stor ökning av antalet anställda.

Arbetade timmar ökar

Det totala antalet arbetade timmar uppgick i augusti 2014 till i genomsnitt 125,0 miljoner per vecka enligt icke säsongrensade data. När hänsyn tagits till skillnader i helger och andra ledigheter är det en ökning med 2,2 procent jämfört med augusti 2013.

Arbetsmarknad						
	Antal sysselsatta, 1 000-tal		Antal arbetade timmar, 10 000-tal		Ant. arbetslösa 1 000-tal	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
jan	4 578	4 619	13 210	12 350	421	436
feb	4 597	4 648	15 160	15 490	427	433
mar	4 643	4 701	14 870	15 830	448	440
apr	4 642	4 698	15 090	14 500	445	445
maj	4 667	4 746	14 650	15 520	417	413
jun	4 815	4 870	14 640	14 460	484	493
jul	4 905	4 982	9 530	9 890	382	380
aug	4 766	4 863	12 230	12 500	377	389
sep	4 708		16 010		382	
okt	4 746		16 240		374	
nov	4 704		15 780		382	
dec	4 680		13 720		380	

Uppgifterna baserar sig på åldersindelningen i AKU, dvs. 15–74 år, och antal arbetslösa inkluderar heltidsstuderande som sökt och kunnat ta arbete.

Säsongrensade och utjämnade data visar på en ökning av antalet arbetade timmar jämfört med föregående månader.

Små förändringar av arbetslösheten

I augusti 2014 var antalet arbetslösa i åldern 15–74 år 389 000, icke säsongrensade, vilket motsvarar en arbetslöshet på 7,4 procent. Antalet arbetslösa män var 208 000 och antalet arbetslösa kvinnor var 181 000. För männen motsvarar det en arbetslöshet på 7,5 procent och för kvinnorna 7,2 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 122 000 arbetslösa. Andelen arbetslösa ungdomar var 17,4 procent av arbetskraften.

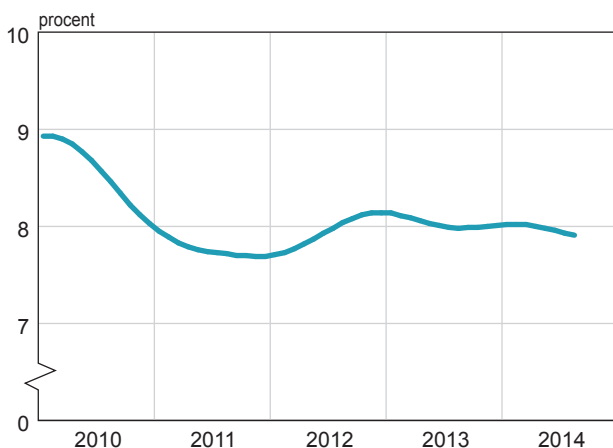
Säsongrensade och utjämnade data visar endast på små förändringar av antalet och andelen arbetslösa under de

senaste månaderna. Antalet arbetslösa uppgick i augusti 2014 till 411 000, vilket motsvarar ett arbetslöshetstal på 7,9 procent. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var arbetslöshetstalet 22,1 procent i augusti 2014. Säsongsrensade och utjämnade data visar på en nedåtgående trend för arbetslösheten bland ungdomar.

Relativ arbetslöshet

Ålder 15–74 år. Inkl. heltidsstuderande som sökt arbete.

Säsongsrensade och utjämnade månadsvärden

Minskning av antalet och andelen arbetslösa

Antalet inskrivna arbetssökande, som utgörs av de öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, uppgick i augusti 2014 till 371 000. Jämfört med augusti 2013 är det en minskning med 31 000 personer. Bland de inskrivna arbetslösa var 211 000 öppet arbetslösa och 160 000 personer deltog i program med aktivitetsstöd. Antalet nya lediga platser som anmälades till landets arbetsförmedlingar var 59 000, vilket är 8 000 fler än motsvarande månad föregående år. Under augusti 2014 fick 40 000 personer ett arbete vilket är 5 000 färre än augusti 2013. Antalet varslade uppgick till 3 300, en minskning med 400 jämfört med augusti 2013.

Arbetskraftskostnader och löner

Senaste uppgift: juli 2014

Källa: SCB:s arbetsmarknadsstatistik

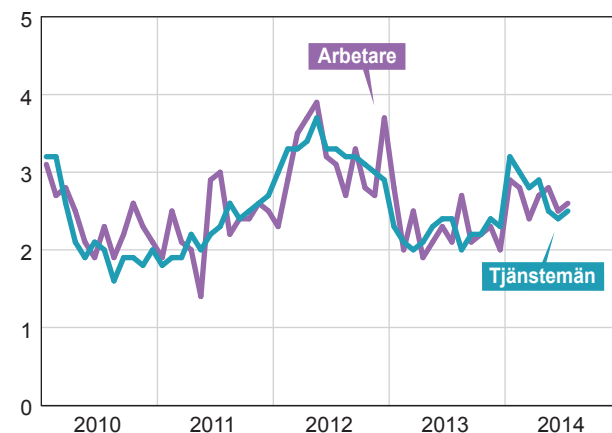
Den preliminära genomsnittliga timlönen för arbetare var under juli 2014 154,00 kronor exklusive övertidstillägg och 156,10 kronor inklusive övertidstillägg, vilket är en ökning, i båda fallen med 2,6 procent jämfört med juli 2013. Under juli 2014 var den preliminära genomsnittliga månadslönen för tjänstemän 36 070 kronor exklusive rörliga tillägg och 36 840 kronor inklusive rörliga tillägg, vilket är en ökning med 2,3 respektive 2,5 procent jämfört med juli 2013.

Arbetskostnaden för en arbetare inom utvinning av mineral och tillverkningsindustrin har för juli 2014 beräknats till 273,42 kronor per timme, vilket ger ett arbetskostnadsindex på 115,7 en förändring med 2,1 procent jämfört med juli 2013. Arbetskostnaden för en arbetare inom den privata sektorn totalt har för juli 2014 beräknats till 252,01 kronor

per timme och för tjänstemän inom den privata sektorn till 55 321 kr per månad. Detta ger ett arbetskostnadsindex för arbetare på 112,9 en ökning med 2,8 procent jämfört med juli 2013. Motsvarande index för tjänstemän blir 116,7 en ökning med 3,5 procent jämfört med juli 2013.

Löneutveckling inom den privata sektorn

Procentuell förändring från motsvarande månad föregående år

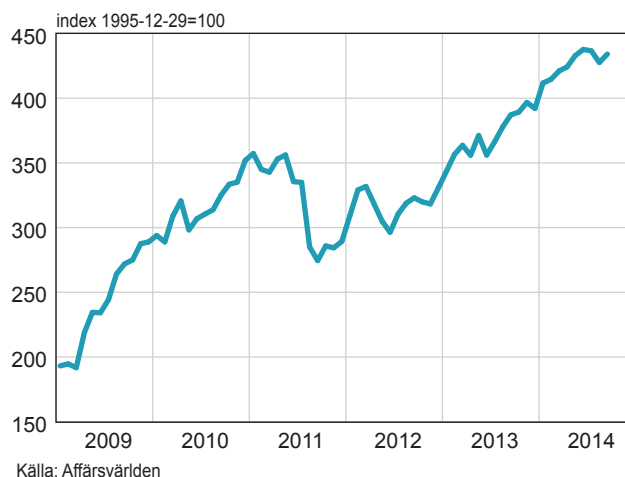
FINANSMARKNAD

Ökad oro på aktiemarknaderna

Aktiemarknaderna fortsatte under september att präglas av osäkerhet, vilket inneburit en del tvära kast i börsutvecklingen samt en vikande trend. I USA vände börsmarknaderna neråt mot slutet av månaden och det har förekommit en del kommentarer om att det är en vikande kreditmarknad som skulle ligga bakom nedgången. När investerare har svårt att komma ur positioner mot företag i form av företagsobligationer och liknande har de istället minskat ner sina aktieinnehav för att få ner sin exponering. Men så länge räntorna i USA och Europa befinner sig på rådande låga nivåer har aktiemarknaden mycket understöd i form av avkastningssökande kapital. Börjar räntorna att krypa uppåt igen kan detta också tolkas som positivt av aktiemarknaden eftersom det då kan vara ett tecken på stigande konjunktur.

Aktiekurserna

Stockholmsbörsens generalindex, månadsgenomsnitt

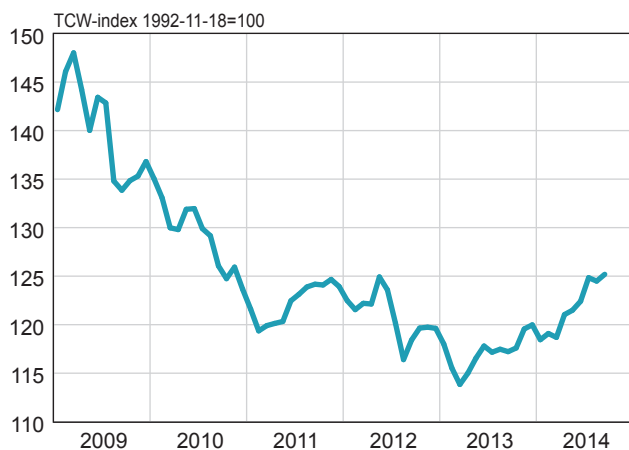

Källa: Affärsvärlden

Det saknas inte orosmoln på aktiemarknaden. De inköpschefsindex som publicerats under månaden i euroområdet och Ryssland och Kina har varit svaga och inte givit några ljusa signaler om framtiden och företagens förväntade vinster. Den geopolitiska turbulensen fortsätter, även om marknaderna i USA reagerade svagt positivt på insatserna mot IS. Börsen i Hong Kong föll under slutet av månaden sedan landet drabbats av de värsta demonstrationerna mot centralmakten i Kina sedan 1997. Hang Seng gick ner med 6,15 procent. Dow Jones och Nasdaq hade vid månadens slut gått ned med 0,16 procent respektive 2 procent. I Frankfurt avslutade DAX månaden svagt och slutade på 9 423, i stort oförändrat jämfört med augusti.

Valutakursindex för kronan

Månadsgenomsnitt

Källa: Riksbanken

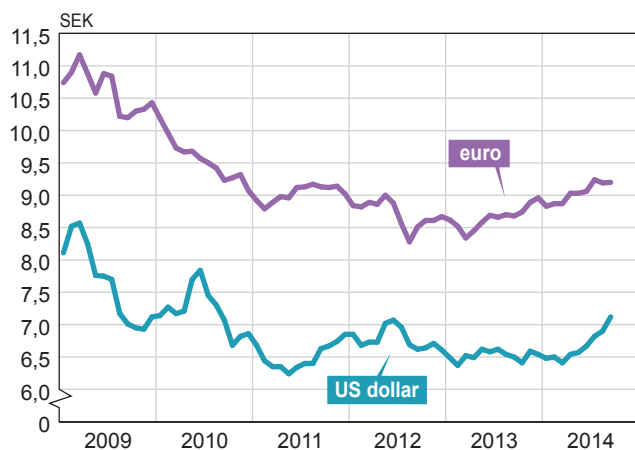
Kronan föll mot dollarn

Valutgången och den osäkra parlamentariska situationen i Sverige fick inte investerarna att darra på manschetten. Af-färsvärldens generalindex slutade på plus den efterföljande veckan innan kurserna vände neråt och under månaden var AFGX totalt sett oförändrat. Kronan fortsatte att falla och nådde den lägsta nivån mot dollarn på två år 7,21 SEK/USD och en viss premie för det politiska läget kan ändå skönjas i kursens utveckling.

Valutakurser

Svenska kronor i förhållande till dollar och euro.

Månadsgenomsnitt

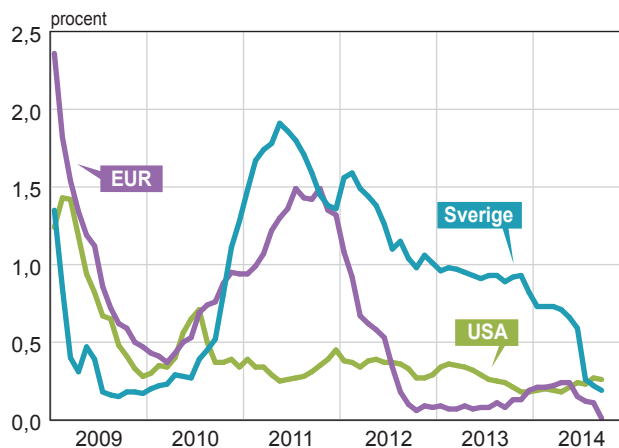

Källa: Riksbanken

Riksbankens direktion valde tidigare i september att hålla styrräntan oförändrad på 0,25 procentenheter. Inflationen är fortsatt låg men har de senaste månaderna blivit lite högre än förväntat. Beslutet motiveras med att en fortsatt låg ränta är nödvändig för att inflationen ska kunna stiga mot tvåprocentmålet. Den svenska räntekurvan har blivit något brantare under september med fallande korta räntor och något ökande långa räntor.

Korta räntor

3 mån statsskuldväxlar (motsv)

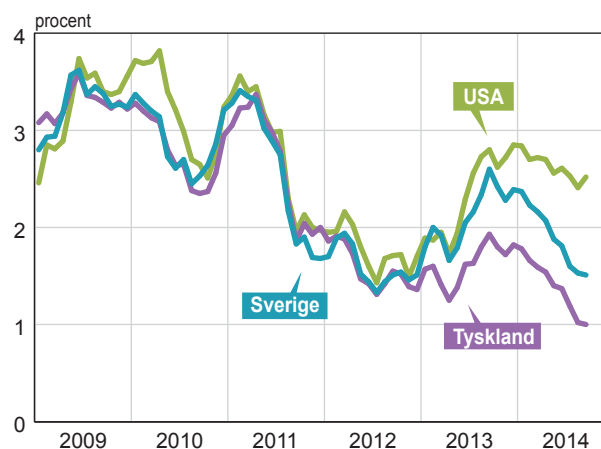
Källa: Riksbanken

ECB sänkte räntan

Strax efter riksbankens presskonferens tillkännagav Mario Draghi att ECB sänker sin styrränta med 0,10 procentenheter till 0,05 procent. Dessutom presenterades nya åtgärder som innebär köp av säkerställda obligationer och andra bolånerelaterade värdepapper. Beskedet kom efter en tid av europeisk kräftgång och försvagade siffror från annars pålitliga Tyskland. Ökad räntedifferens mellan Sverige och eurozonen gynnar kronan något men förändringen i SEK/EUR var under månaden inte mer än några tiondels procent. Sedan skottarna röstat nej till självständighet har även kronan tappat mot pundet.

Långa räntor

10-åriga statsobligationer

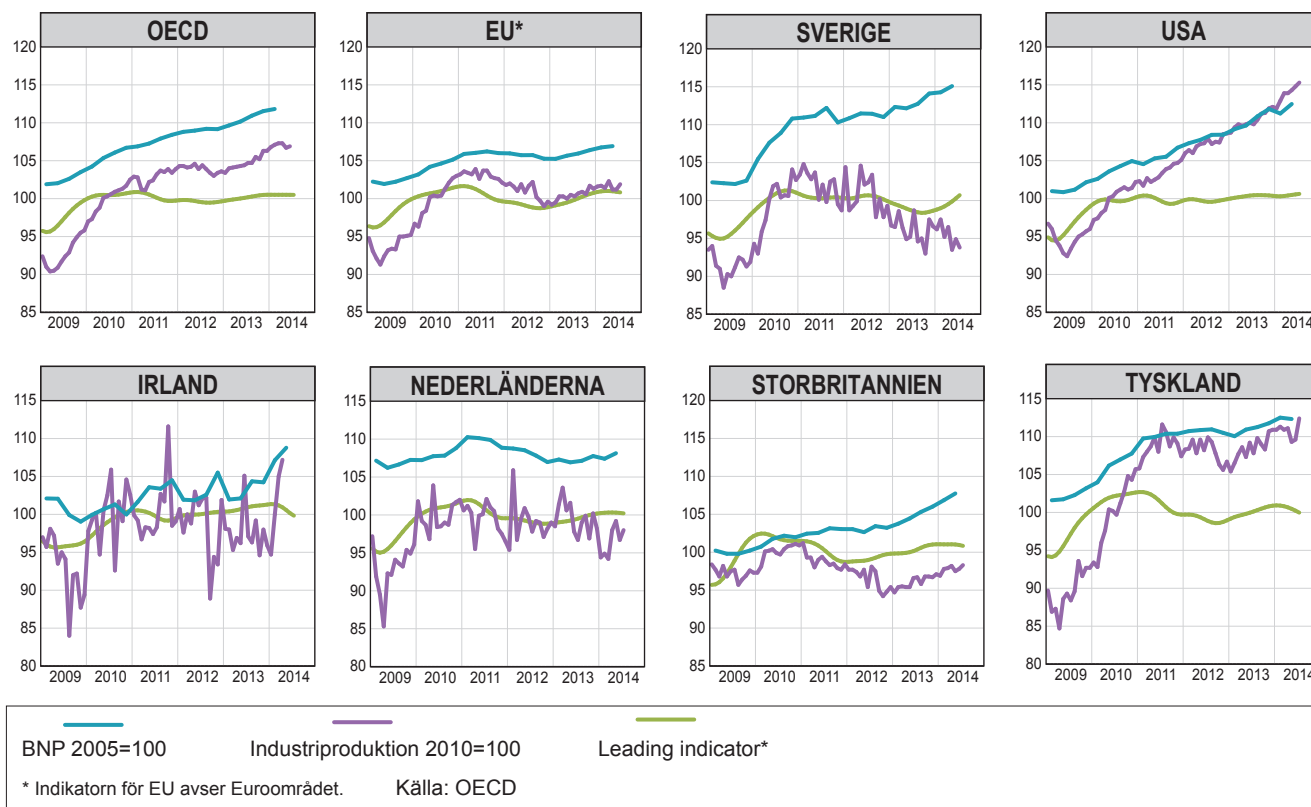

Källa: Riksbanken

Andreas Hörnqvist och Jon Smedsaas,
Finansmarknadsstatistik

INTERNATIONELL UTBLICK

Konjunkturindikatorer för några länder och -områden

Återhämtningen i EU vinner sakta mark och andra kvartalet växte BNP för femte kvartalet i följd. Återhämtningen är dock svag och säsongrensade uppgifter visar att BNP ökade med måttliga 0,2 procent andra kvartalet och jämfört med kvartalet innan. Mätt i årstakt var ökningen 1,2 procent. Den ledande indikatorn minskade i utgången av juli, och även om den fortsatt ligger över den långsiktiga trenden, indikerar den nedåtgående utvecklingen en försvagning av den ekonomiska utvecklingen framöver.

Efter ett svagt första kvartal med negativ kvartalstillväxt ökade Nederländernas BNP i säsongrensade värden med 0,7 procent från första till andra kvartalet. Mätt i årstakt var ökningen 1,1 procent. Även den nederländska industriproduktionen uppvisar positiva tillväxttal och säsongrensade uppgifter visar att produktionen ökade med 1,3 procent i juli jämfört med månaden innan. Den ledande indikatorn minskade dock i juli, men ligger fortsatt över den långsiktiga trenden.

Irland, som drabbats hårt av de senaste kriserna, har under årets två första kvartal uppvisat en stabil återhämtning. Efter ett starkt första kvartal fortsatte den goda tillväxten även efterföljande tremånadersperiod och från första till andra kvartalet växte BNP med 1,5 procent, säsongrensat. Mätt i årstakt var ökningen 6,5 procent. Även den irländska

industriproduktionen uppvisar en relativt god utveckling och i juli ökade produktionen med 2,1 procent, säsongrensat och jämfört med månaden innan. Den ledande indikatorn minskade dock i juli och ligger nu under den långsiktiga trenden, vilket tyder på en sämre utveckling framöver.

Storbritannien, som är en viktig handelspartner till Irland, är nu Europas nya draglok sedan den tyska ekonomin har tappat fart. Från första till andra kvartalet ökade BNP 0,8 procent, säsongrensat, och jämfört med motsvarande kvartal föregående år var ökningen 3,2 procent. Det var sjätte kvartalet i följd med positiv kvartalstillväxt. Den ledande indikatorn minskade dock i juli men ligger fortsatt över den långsiktiga trenden. Den nedåtgående utvecklingen kan dock vara en indikation på en svagare tillväxt framöver.

Från första till andra kvartalet minskade Tysklands BNP med 0,2 procent, säsongrensat. Senast landet uppvisade en negativ kvartalstillväxt var första kvartalet 2013. Utvecklingen för den tyska industriproduktionen visar däremot inte tecken på nedtrappning och i juli var produktionen i säsongrensade värden 2,6 procent högre än månaden innan. Däremot sjönk den ledande indikatorn i juli och ligger nu under den långsiktiga trenden, vilket indikerar en svagare ekonomisk utveckling.

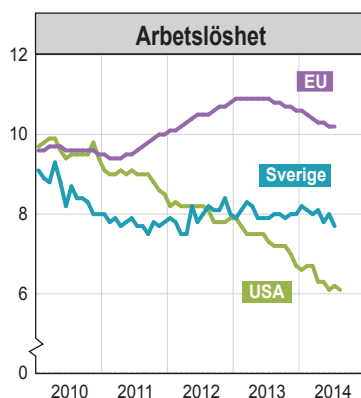
INTERNATIONELL UTBLICK

Arbetslöshet

Den genomsnittliga arbetslösheten i EU-området var i juli 10,2 procent. Det är en nedgång med 0,7 procentenheter jämfört med samma månad föregående år. Arbetslösheten varierar kraftigt mellan länderna i Europa och Spanien hör till ett av de länder som redovisar högst arbetslöshetstal. I juli var 24,5 procent av spanjorerna arbetslösa, men den uppåtgående trenden som observerats under ett flertal år har nu brutits och sedan några månader tillbaka har arbetslösheten sakta börjat falla tillbaka. I länder som Tyskland och Norge är andelen arbetslösa betydligt lägre. I Tyskland var arbetslösheten 4,9 procent i juli, vilket var 0,1 procentenheter lägre än månaden innan. I Norge ökade arbetslösheten med 0,1 procentenheter i juni, men andelen som saknar arbete är fortsatt bland de lägsta i Europa och uppgick till 3,3 procent.

Bland de nordiska länderna redovisar Finland den högsta arbetslösheten. I juli uppgick den till 8,7 procent och arbetslösheten ligger nu på samma nivå som i början av 2010. I Danmark var arbetslösheten 6,6 procent i juli och för Sveriges del låg arbetslösheten på 7,7 procent.

I augusti uppgick arbetslösheten i USA till 6,1 procent, 0,1 procentenheter lägre jämfört med föregående månad.

Arbetslöshet

	Avser månad	Procent av arbetskraften	Förändr. från föregående månad, %	Förändr. från motsv mån föreg år, %
EU	jul	10,2	0,0	-0,7
Danmark	jul	6,6	0,1	-0,4
Finland	jul	8,7	0,1	0,6
Italien	jul	12,6	0,3	0,5
Spanien	jul	24,5	-0,1	-1,7
Storbritannien	maj	6,4	0,0	-1,3
Sverige	jul	7,7	-0,3	-0,2
Tyskland	jul	4,9	-0,1	-0,4
Norge	juni	3,3	0,1	-0,1
USA	aug	6,1	-0,1	-1,1
Japan	jul	3,8	0,1	-0,1
OECD	jul	7,4	0,0	-0,5

Källa: OECD

EU-barometern

I september sjönk EU-kommissionens konjunkturbarometer för euroområdet med 0,7 enheter till 99,9, senast barometern befann sig under den långsiktiga trenden var i december 2013. För EU totalt var nedgången 1,0 enheter, vilket innebar att indikatorn stannade på 103,6. Nedgången i såväl euroområdet som för EU totalt berodde främst på ett försämrat stämningsläge inom detaljhandeln och bland konsumenter. Bland övriga sektorer var stämningsläget i stort sett oförändrat med undantag för byggsektorn där stämningsläget istället förbättrades något. Bland de större ekonomierna noterades Italien, Tyskland och Storbritannien för nedgångar. Sveriges indikator föll med 2,6 enheter till 106,2 och stämningsläget försämrades inom industrin, tjänstesektorn och byggsektorn.

Internationella ekonomiska indikatorer

		Danmark	Finland	Storbr.	Sverige	Tyskland	USA	EU ¹⁾	OECD
BNP ²⁾									
Förändr. föreg. kv.	%	-0,3	0,2	0,8	0,7	-0,2	1,1	0,2	0,4
Förändr. 4 kv.	%	0,0	-0,1	3,2	2,6	1,3	2,6	1,2	1,9
Industriproduktion ³⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-4,7	-0,3	0,5	1,5	2,6	0,4	0,7	0,2
Förändr. 12 mån.	%	-5,8	-3,1	1,7	-5,0	4,3	5,0	1,6	2,4
KPI ⁴⁾									
Förändr. föreg. mån.	%	-0,2	0,2	0,4	0,0	0,0	-0,2	0,1	0,0
Förändr. 12 mån.	%	0,3	1,2	1,5	0,2	0,8	1,7	0,5	1,8
Arbetslöshet ⁵⁾	%	6,6	8,7	6,4	7,7	4,9	6,1	10,2	7,4
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	0,1	0,1	0,0	-0,3	-0,1	-0,1	0,0	0,0
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,4	0,6	-1,3	-0,2	-0,4	-1,1	-0,7	-0,5
Kort ränta ⁶⁾	%	0,37	0,19	0,55	0,22	0,19	..	0,19	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,01	-0,02	0,00	-0,04	-0,02	..	-0,02	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	0,10	-0,04	0,06	-0,71	-0,04	..	-0,04	..
Lång ränta ⁷⁾	%	1,24	1,18	2,52	1,58	0,95	2,42	1,99	..
Förändr. föreg. mån.	procentenheter	-0,14	-0,18	-0,31	-0,02	-0,16	-0,12	-0,17	..
Förändr. 12 mån.	procentenheter	-0,53	-0,89	-0,34	-0,76	-0,79	-0,32	-1,11	..

1) EU28 men för kort och lång ränta avses euroområdet 2) Andra kvartalet 3) OECD juni, övriga juli 4) Harmoniserat konsumentprisindex (HICP) för EU-länderna. Augusti 5) USA augusti, Storbritannien maj, övriga juli 6) Augusti 7) Danmark juli, övriga augusti

Källa: OECD, Eurostat

INTERNATIONELL UTBLICK

Det ljusnar för Spanien

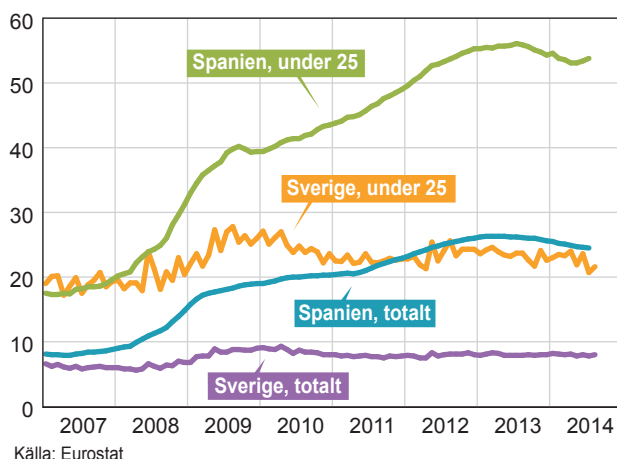
Bilden av Spanien har de senaste åren varit ett land som är svårt plågad av recession. Efter att bostadsmarknaden kraschade 2008 störtade efterfrågan i ekonomin och läget förvärrades ytterligare i samband med eurokrisen 2010. Spanien är ett av de länder som drabbats hårdast i det krisande Europa, men nu verkar det som att utsikterna ljusnat något. Andra kvartalet i år var BNP-tillväxten positiv för fjärde gången i följd och arbetslösheten har börjat minska något, om än i långsam takt.

Spanska bostadspriser visar tecken på uppgång

Det hela startade redan under 90-talet men briserade i början av 2000-talet. Ofantliga belopp pumpades in i fastighetssektorn och när räntorna sjönk kraftigt till följd av att Spanien gick över till euron gav det ytterligare bränsle till en snabb tillväxt. Bostadspriserna steg kraftigt under en lång tid och eldades på av en generös utlåning från bankerna. När bubblan sprack rasade bostadspriserna och många spanska hushåll fann sig överbelånade och klarade inte av att betala räntor och amorteringar på lånen. Resultatet blev stora kreditförluster och en bankkris som krävt nödlån för att rekapitalisera de spanska bankerna. Bristen på kapital har medfört att utlåningen minskat kraftigt vilket ytterligare dämpat bostadspriserna. Från 2007 till 2013 föll bostadspriserna med närmare 35 procent, men nedgången verkar nu ha upphört. Enligt statistik från Spaniens statistikbyrå uppvisade bostadspriserna en svag uppgång andra kvartalet, den första noterade ökningen på över sju år. Uppgifter från spanska regeringen visar dock att bostadspriserna fortsatte att falla, men i en betydligt långsammare takt än tidigare och nedgången var den lägsta sedan 2008. Vid inledningen av året lämnade också de spanska bankerna euroländernas låneprogram och av de totalt 100 miljarder euro som beviljades i lån behövde de spanska bankerna "bara" låna runt 41 miljarder euro för att åter kunna stå på egna ben.

Arbetslöshet

Procent av arbetskraften. Säsongsrensade värden

Små ljusglimtar på arbetsmarknaden

Krisen och den svaga ekonomiska utvecklingen som följt har slagit särskilt hårt mot arbetsmarknaden. Den uppåtgående spiralen verkar vara bruten för efter att arbetslösheten toppade i början av 2013 har den minskat stegvis. Även om arbetsmarknaden visar prov på framsteg kvarstår fortfarande stora utmaningar. I juni var nästan var fjärde spanjor fortfarande arbetslös och arbetslösheten ligger långt över genomsnittet för EU på knappt 10 procent. Särskilt hårt utsatta är Spaniens unga befolkning. Efter en nedåtgående trend sedan utgången av tredje kvartalet 2013 började ungdomsarbetslösheten återigen att öka under sommaren och i juli uppgick den till hela 53 procent.

Statsskulden slår rekord

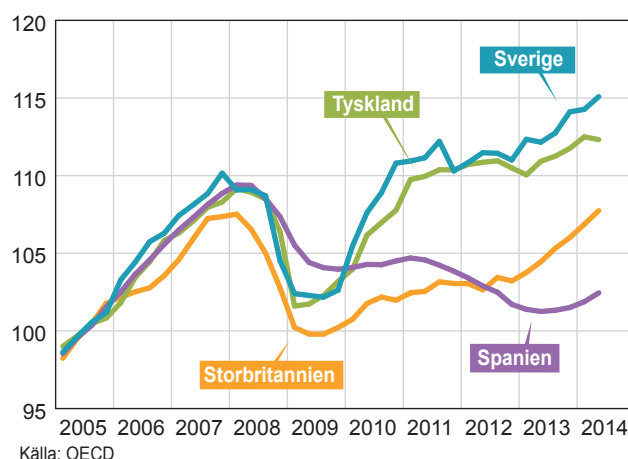
Spaniens statsskuld har de senaste åren ökat kraftigt till följd av mycket stora budgetunderskott. Regeringen har försökt att minska budgetunderskotten genom skatthöjningar, frysningar av offentliganställdas löner m.m. Trots det har den offentliga sektorns bruttoskuld fortsatt att växa och uppgick 2013 till 94 procent av BNP. Räntorna har däremot kraftigt fallit tillbaka till rekordlåga nivåer och kostnaden för statsskulden har därmed blivit lägre.

Tecken på återhämtning

Förutom fallande räntor visar Spanien upp flera tecken på att landet är på väg ut ur krisen. Tredje kvartalet 2013 lämnade landet recessionen och sedan dess har landet uppvisat måttlig kvartalstillväxt under fyra kvartal i följd. Från första till andra kvartalet ökade BNP i säsongsrensade värden med 0,6 procent, driven av en ökad inhemsk efterfrågan. Antalet utländska besökare slog också rekord i juli i år och då turismen utgör en betydande del av den spanska ekonomin är det glädjande. Nedåtrisker som kan sätta stopp för återhämtningen kvarstår dock. En fortsatt svag tillväxt i euroområdet och risken för att arbetslösheten stiger igen är bara ett par av de utmaningar som landet står inför.

BNP-utveckling

Index 2005=100

SVENSKA EKONOMISKA INDIKATORER

	Enhet	Basår	Senaste uppgift	Förändring i procent från		
				föreg. månad/ period	samma månad/ period föreg. år	
Ekonomi, allmänt						
BNP	volym	2010=100	2 kv	106,4 ¹⁾	0,7 ¹⁾	2,6
Fast bruttoinvestering	volym	2010=100	2 kv	110,0 ¹⁾	0,3 ¹⁾	3,7
Hushållens konsumtion	volym	2010=100	2 kv	108,1 ¹⁾	1,3 ¹⁾	3,3
Tjänsteproduktion	volym	2010=100	jul	111,1 ¹⁾	-0,7 ¹⁾	2,0
Lägenheter, påbörjade, nya	1 000-tal		2 kv	11,2		46
			1-2 kv	19,7		35
Industri						
Produktion	volym	2010=100	jul	74,6	-1 ¹⁾	-6
			jan-jul	91,7		-2
Omsättning	volym	2010=100	jul	77,1	-1 ¹⁾	-4
			jan-jul	94,1		-2
Orderingång	volym	2010=100	jul	75,5	-1 ¹⁾	-4
			jan-jul	92,6		-3
Kapacitetsutnyttjande	%		2 kv	88,9 ¹⁾	0,3 ¹⁾²⁾	2,8 ¹⁾²⁾
Investeringar	mdr kr		2 kv	41,1		9
			1-2 kv	79,1		2
Utrikeshandel						
Varuexport	mdr kr		aug	84,2	0 ¹⁾	0
			jan-aug	734,4		2
Varuimport	mdr kr		aug	87,0	1 ¹⁾	6
			jan-aug	712,2		4
Handelsnetto	mdr kr		aug	-2,8		
			jan-aug	22,2		
Bytesbalans	mdr kr		2 kv	48,7		
			1-2 kv	111,9		
Konsumtion						
Detaljhandelns försäljning	volym	2010=100	aug	110,8 ¹⁾	1,9 ¹⁾	4,6
			jan-aug			3,8
Hushållens konsumtionsindikator	volym	2010=100	jul	106,6 ¹⁾	-1,2 ¹⁾	1,5
			jan-jul			2,5
Personbilsregistreringar, nya	st		sep	27 771	-5 ¹⁾	7
			jan-sep	239 308		13
Consumer Confidence Indicator ³⁾		medelv=100	sep	102,4 ⁴⁾	96,7 ⁴⁾	96,8 ⁴⁾
Priser						
Konsumentprisindex		1980=100	aug	313,4	-0,1	-0,2
Konsumentprisindex, fast ränta		1987=100	aug	201,9	0,0	0,5
Producentprisindex		2005=100	aug	114,9	1,0	2,7
Exportprisindex		2005=100	aug	110,8	1,7	5,1
Importprisindex		2005=100	aug	113,1	1,3	3,8
Prisindex för inhemsk tillgång		2005=100	aug	116,3	0,8	2,1
Hemmamarknadsprisindex		2005=100	aug	119,5	0,3	0,4
Arbetsmarknad, löner						
Sysselsatta 15-74 år	1 000-tal		aug	4 863		2,0
Arbetslösa 15-74 år	1 000-tal		aug	389		3,0
därav heltidsstuderande	1 000-tal		aug	81		11,6
Arbetade timmar	10 000-tal		aug	12 500		2,2
Lediga platser, nyanmälda	1 000-tal		aug	59		14,9
Arbetskostnadsindex, industriarbetare		2008 jan=100	jun	115,7		2,1
Timlön, industriarbetare	kr		jun	167,0		1,6
Finansmarknad						
Utlåning till hushåll ⁵⁾	mdr kr		aug	3 003		5,6
Utlåning till icke-finansiella företag ⁵⁾	mdr kr		aug	1 942		3,5
Lång ränta, 10-åriga statsobligationer	%		sep	1,51	-0,02 ²⁾	-1,09 ²⁾
Kort ränta, 3-mån statsskuldväxlar	%		sep	0,19	-0,03 ²⁾	-0,70 ²⁾
Statsskuldens månadsförändring	mdr kr		aug	3,8		
Valutakurs, TCW-index	18 nov 1992=100		30 sep	125,2	0,6	7,2

1) Säsongrensade tal 2) Procentenheter 3) Hushållens syn på den egna och den svenska ekonomin 4) Index för resp period 5) Från monetära finansinstitut

Utgivare av Statistiska centralbyrån, avd för nationalräkenskaper,
Box 24300, 104 51 STOCKHOLM
Tfn 08-506 940 00
Ansvarig utgivare: Monica Nelson Edberg
Redaktör: Thomas Bjurenvall
Layout: Monica Andersson

Copyright SCB. Citera gärna, men uppge källa.

ISSN 1653-9435

URN:NBN:SE:SCB-2014-A06T11409_pdf (pdf)